

**LOKALNI PROGRAM ZA KULTURO
V MESTNI OBČINI NOVA GORICA
2014 - 2017**

KAZALO:

I. SPLOŠNI DEL.....	5
1. Uvod.....	5
2. Namen izdelave lokalnega programa za kulturo.....	5
3. Vizija in smernice razvoja kulturne politike Mestne občine Nova Gorica.....	6
4. Temeljna načela kulturne politike MONG	7
5. Splošni cilji kulturne politike MONG.....	7
6. Metodologija in potek priprave LPK za kulturo v MONG	9
7. Evalvacija uresničevanja strateških ciljev in ukrepov LKP	9
8. Uresničevanje javnega interesa za kulturo v MONG.....	9
8.1. Zagotavljanje javnih kulturnih dobrin	10
8.1.1. Javne službe na področju kulture v MONG	10
8.1.1.1. Javne službe varstva kulturne dediščine	10
8.1.1.2. Javna služba knjižničarstva	11
8.1.1.3. Javne službe na področju umetnosti	11
8.1.2. Programi ljubiteljske kulture	11
8.1.3. Kulturni projekti v javnem interesu.....	12
8.2. Zagotavljanje javne infrastrukture za kulturo	12
8.3. Nepremična kulturna dediščina.....	12
9. Prednosti, slabosti, izzivi in problemi MONG	13
10. Ocena stanja.....	13
11. Opis stanja in izstopajoča problematika	14
11.1. Problematika javnih zavodov širšega pomena.....	14
11.2. Javna infrastruktura za kulturo	15
11.3. Nepremična kulturna dediščina	15
11.4. Premična kulturna dediščina	16
11.5. Knjižničarstvo	17
11.6. Umetniške dejavnosti.....	18
11.7. Ljubiteljstvo	18
12. Druga infrastruktura na področju kulture	18

II. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI NA POSAMEZNIH PODROČJIH	20
1. Varstvo kulturne dediščine	20
1.1. Nepremična kulturna dediščina	20
1.2. Premična kulturna dediščina	20
1.3. Živa kulturna dediščina	22
2. Knjiga in knjižnična dejavnost.....	23
2.1. Knjiga	24
2.2. Knjižnična dejavnost	24
3. Uprizoritvene umetnosti	26
3.1. Gledališče	26
3.2. Ples	28
4. Likovne umetnosti	30
5. Glasbene umetnosti	30
6. Filmska umetnost	32
7. Intermedijske umetnosti	34
8. Ljubiteljske kulturne dejavnosti	34
9. Mladinska kultura	38
10. Otroški programi na področju kulture.....	39
11. Kulturnoumetnostna vzgoja	40
12. Znanost in umetnost	41
13. Mediji.....	42
14. Javni zavodi s področja kulture v MONG.....	42
15. Podpora kulturnim projektom, ki so deležni podpore EU.....	44
16. Investicije v javno infrastruktura na področju kulture v MONG	45
17. Podpora kulturnim projektom.....	47
18. Oživitev centra mesta, povečati število in kvaliteto kulturnih prireditev	47
19. Čezmejno in mednarodno kulturno sodelovanje	48
20. Drugi razvojni cilji	49
20.1. Regionalna in mednarodna usmeritev	49
20.2. Vloga Univerze v Novi Gorici.....	49
20.3. Povezovalni in večfunkcijski učinki ustvarjanja	50

20.4. Vzpodbujanje komunikacije v kulturi.....	50
20.5. Pospesevanje kulture kot dejavnika socializacije zapostavljenih družbenih skupin	50
20.6. Problematizirati kulturo v MONG.....	50
20.7. Vzpostavitev vzvodov za partnerstvo z drugimi področji.....	51
III. FINANČNE ZMOGLJIVOSTI MONG in OCENA FINANČNIH POSLEDIC.....	51
IV. ZAKLJUČEK: NOVA GORICA – MULTIKULTURNO MESTO	52

I. SPLOŠNI DEL

1. Uvod

V mesecu januarju 2014 je pričela veljati novela Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), po kateri 14. člen zakona zavezuje občine, da oblikujejo in sprejmejo lokalne programe za kulturo za obdobje štirih let. Tako je skrb za ohranjanje in razvoj kulture na ravni države izkazana z Resolucijo o nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 (ReNPK14-17), lokalna skupnost pa sprejme svoj štiriletni program za kulturo, pri čemer lahko program vsebuje tudi druge dolgoročne usmeritve, ki presegajo to obdobje.

Lokalni program za kulturo v Mestni občini Nova Gorica za obdobje 2014-2017 (v nadaljevanju LPK) je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike v Mestni občini Nova Gorica (v nadaljevanju MONG), ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in hkrati dokument, s katerim se ugotovi pomen kulture v razvoju občine ter javni interes zanjo. Je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki določa prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme na posameznih področjih kulture. Določa temeljne strateške cilje na področju kulture, ureja način izvajanja kulturne politike in spodbuja k nadaljnjemu razvoju kulture.

Dokument izhaja iz zgodovinskega položaja in razvoja kulture na tem območju ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na priložnosti, s katerimi se bo v naslednjem obdobju soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti in dostopnosti kulturnih dobrin za vse (demokratizacija kulturne politike) ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Lokalna skupnost zagotavlja javne kulturne dobrine na področjih urejenih s posebnimi zakoni, podpira umetniške programe, ljubiteljske kulturne dejavnosti ter pokriva druge kulturne potrebe prebivalcev in obiskovalcev, opredeljenih v LPK.

Osnovni cilj sprejema LPK je, da postane kultura na osnovi povezovanja ustvarjalnih, materialnih in ekonomskih potencialov celotne regije še pomembnejši dejavnik razvoja MONG. Ambicioznejši projekti so lahko priložnost, da oplemenitijo celotno regijo, izkoristijo njene pozitivne potenciale in pripomorejo k povečanju razvitosti. LPK v svojih ciljih upošteva naravnost in ambicije Nove Gorice kot potencialnega regijskega kulturnega središča.

Z LPK želimo zarisati pomembne premike, ki temeljijo na prednostnih nalogah in poudarkih. Med strateškimi cilji postavljamo na prvo mesto izgradnjo novega kulturnega centra in obnovi in revitalizacijo gradu Rihemberk, kot dveh največjih investicijskih projektov MONG v naslednjem srednjeročnem obdobju. Učinki teh dveh projektov bodo tako v investicijskem kot v programskem in institucionalnem smislu vidni na ravni kulturne produkcije, spodbujanja inovativnosti, gospodarskega razvoja, kulturno-izobraževalnega procesa in kulturnega turizma. Posebno pozornost v strategiji namenjamo tudi kulturni vzgoji. Kultura v MONG ne želi biti ločeno in samozadostno področje, temveč je živo povezana z drugimi javnimi politikami, s katerimi si deli številne skupne strateške cilje. Z načrtano strategijo dajemo tudi poudarek večanju dostopnosti kulture za vse prebivalce in obiskovalce MONG.

2. Namen izdelave lokalnega programa za kulturo

Lokalni program za kulturo:

- opredeli področja kulture, ki so v javnem interesu in na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine,
- opredeli prioritete, cilje in ukrepe za doseg ciljev ter določi kazalce za merjenje le-teh,
- določi investicije v javno kulturno infrastrukturo,
- opredeli usmeritve, ki so potrebne za uresničitev ciljev programa.

LPK se bo letno evalviralo in dopolnjevalo. Sprejema se za obdobje štirih let, od leta 2014 do leta 2017.

Doslej MONG še ni imela sprejetega LPK. Menimo pa, da je v času finančne krize sledenje začrtanim prioriteta in ciljem še toliko bolj pomembno za razvoj slehernega področja.

3. Vizija in smernice razvoja kulturne politike Mestne občine Nova Gorica

Nova Gorica je z razpadom velikega dela industrije v zadnjih desetletjih izgubljala svojo identiteto, ki jo je kot mlado mesto, polno optimizma in pozitivne vere v prihodnost, pridobila po 2. svetovni vojni oz. drugi polovici dvajsetega stoletja, ko je, praktično iz nič, s prebivalci, ki so se priseljevali iz neurbanih območij in iz drugih jugoslovanskih republik zrasla v pomemben industrijski center na zahodu države (Meblo, Iskra, SGP, Gostol, MIP itd.). Problemi, ki izhajajo iz polpreteklega obdobja (razpad industrije, socialna problematika, težavno ohranjanje obstoječega javnega standarda ipd.) so tudi danes enako ali pa še celo bolj aktualni, saj MONG še vedno ni pridobila nove prepoznavnosti in odkrila mehanizmov, ki bi sprožili nove razvojne potenciale in ustvarili novo samopodobo mesta.

Nova Gorica lahko z razvijanjem in bogatenjem kulturnih dejavnosti oblikuje svojo novo samopodobo, ki temelji na demokratičnem principu ustvarjanja, na koriščenju raznovrstnih kulturnih dobrin, na kvalitetnih in kreativnih projektih, kulturnem turizmu, na inovativnih podjetjih in na moderni univerzi. Bistveno je, da postane kultura generator celotnega razvoja Goriške, kar posledično pomeni, da je potrebno položaj kulture bistveno spremeniti in jo postaviti na nove temelje. Njen razvoj mora postati ena temeljnih razvojnih prioritet občine – že v osnovi je potrebno spremeniti obče sprejeto miselnost, da je kultura le potrošnik, ki samo jemlje in nič ne daje. Kulturna in umetniška ustvarjalnost se mora prenesti v celotno okolje. Nove investicije v kulturo ter številni kulturni programi in projekti, ki iz tega izhajajo, bodo pozitivno vplivali na razvoj in ustvarjalnost, na odpiranje novih delovnih mest, na povečevanje študentske populacije, na nova vlaganja tudi na področju gospodarstva.

Danes predstavljajo pomembno oviro pri nadaljnjem razvoju profesionalne kulturne ustvarjalnosti in poustvarjalnosti tudi materialne omejitve in posledično zastarela in pomanjkljiva kulturna infrastruktura novogoriških kulturnih javnih zavodov in organizacij. Pričujoči kulturni program je osnovan na oceni, da so obstoječi kulturni potenciali in ustrezni pogoji za njihovo ustvarjalno aktiviranje med najpomembnejšimi dejavniki sodobnega in bodočega razvoja Nove Gorice.

Zato želi MONG s sprejemom LPK potrditi naklonjenost razvijanju kulturnih dejavnosti in povečanju raznovrstnosti kulturnih dobrin, ki bodo dostopne najširšemu številu občanov pa tudi obiskovalcem iz bližjega in tudi širšega okolja. To bo pomemben prispevek k prepoznavnosti Nove Gorice v regiji, Sloveniji in svetu, ki želi svojo identiteto graditi na kulturni dediščini ter na kvalitetni in raznoliki kulturni ponudbi. Podpirati želi različne oblike umetniškega ustvarjanja in kulturnega udejstvovanja z namenom, da izboljša kakovost življenja občanov, ne glede na spol, vero, gmotno stanje, izobrazbo, družbeni položaj. Nova Gorica želi postati ustvarjalno

mesto, v katerem je kultura tesno povezana s turističnim, izobraževalnim, gospodarskim in drugimi sektorji, ki prispevajo k materialni in duhovni blaginji vseh njegovih prebivalcev in obiskovalcev.

LPK temelji na razvojnih potencialih, ki jih ponuja goriška kultura in ustvarjanje, na kreativnosti, na razvoju kulturnega turizma in kulturi informacijske družbe, na regionalni, nacionalni in mednarodni umeščenosti, na socialni vključenosti in enakih možnostih za vse, na večkulturnosti, na povezovanju z izobraževanjem in znanostjo, na vseživljenjskem učenju. Vsebinsko se mora kultura povezovati tudi z drugimi področji delovanja, kulturne organizacije in institucije morajo vstopati v lokalne, regionalne, nacionalne in mednarodne mreže, programe in projekte. Kultura sega v vse pore družbenega življenja in je odprta do novih, svežih programov in išče nove alternativne vire financiranja, kar pospešuje njen razvoj in se predstavlja v javnosti kot enoten organizem.

Če se želi Nova Gorica razvijati, mora strniti svoje potenciale v ustvarjanju nove kulturne identitete in se vzpostaviti kot dejansko središče regije; s smiselnim razvojem in iskanjem partnerstev lahko da pomembno vsebino tudi širši regiji. V skladu z okoljem Evropske unije se mora povezovati tudi mednarodno. Mesto in posamezni akterji se morajo vključiti v različne mreže in poiskati skupne interese za izvajanje projektov.

LPK v svojih ciljih upošteva naravnost in ambicije Nove Gorice kot potencialnega regijskega kulturnega središča.

Kultura v MONG mora segati v vse pore družbenega življenja in je odprta do novih programov za vse skupine občanov, povezana je z gospodarstvom, turizmom, športom, izobraževanjem, socialo in drugimi področji. Iskati mora nove alternativne vire financiranja, kar pospešuje njen razvoj in omogoča, da se v javnosti predstavlja kot enoten in živ organizem.

Različne evropske razvojne strategije poudarjajo, da so kultura in z njo povezane dejavnosti generator razvoja družbe, ki lahko ustvarjajo nova delovna mesta in omogočajo visoko rast. Kulturo je potrebno zato razumeti kot ključni razvojni dejavnik družbe, ki se z ekonomijo znanja in kulturo védenja, ekologijo, trajnostnim razvojem, obnovljivimi viri energije, mobilnostjo, kulturno dediščino in enakovredno vključenostjo usmerja v pospešen, a ljudem in naravi prijazen razvoj. To naj bodo tudi vodila kulturnega razvoja Nove Gorice in goriške kulture.

4. Temeljna načela kulturne politike MONG

Strategija temelji na naslednjih osnovnih načelih kulturne politike MONG:

- načelu dostopnosti javnih kulturnih dobrin in storitev vsem prebivalcem in obiskovalcem MONG, ne glede na socialni status, oviranost ali življenjsko obdobje;
- načelu spodbujanja kakovostne kulturne produkcije na vseh področjih ustvarjanja, ki bistveno sooblikuje kulturno podobo Nove Gorice kot središča Goriške, ki hoče dejavno sooblikovati podobo tega dela Slovenije;
- načelu večanja raznolikosti kulturne produkcije, na podlagi katere nastajajo in sobivajo tradicionalne in nove umetniške prakse ter estetike različnih generacij ustvarjalcev;
- načelu kulture kot ključne dimenzije kakovosti bivanja in socialne kohezivnosti ter pomembnega dejavnika razvoja slehernega posameznika.

5. Splošni cilji kulturne politike MONG

Splošni cilji kulturne politike MONG v obdobju 2014–2017 so naslednji:

- Razvijati kulturne vrednote in kulturne potrebe;
- Ohraniti, valorizirati in promovirati kulturno dediščino Nove Gorice in razvijati kulturno okolje ter povečati prispevek kulture k razvoju v širšem smislu (razvoj turizma, povečevanje zaposlovanja);
- Omogočati kulturne dejavnosti in ustvarjanje deficitarnih kulturnih dobrin;
- Omogočati kulturno ustvarjalno dejavnost mladim ter socialnim skupinam, ki težje uresničijo svoje ustvarjalne potenciale;
- Zagotavljati ugodne pogoje za zahtevnejše kulturno ustvarjanje;
- Razvijati možnosti ljubiteljskega kulturnega ustvarjanja;
- Povečevati dostopnost kulturnih dobrin;
- Višati standard javnega dostopa do knjig in knjižnega gradiva;
- Promovirati dosežke goriških ustvarjalcev v Sloveniji, Evropi in svetu;
- Zvišati zadovoljstvo prebivalcev Nove Gorice s kulturno ponudbo;
- Spodbuditi ustvarjalnost na vseh področjih kulturnih dejavnosti na območju MONG z namenom, da se kulturna ponudba v MONG razvija tako po kakovosti, kot raznovrstnosti, v zagotavljanju medkulturnega dialoga med vsemi inštitucijami;
- Zagotoviti ohranjanje, prezentacijo, raziskovanje in promocijo materialne in nematerialne kulturne dediščine, vključno z dediščino, ki ima tudi status naravne vrednote;
- Povečati dostopnost do ustvarjalnosti za nove generacije umetnikov, ustvarjalcev v kulturi in vseh tistih posameznikov, ki se ukvarjajo s kritično in teoretsko refleksijo umetniške ustvarjalnosti;
- Zagotoviti večjo dostopnost javnih kulturnih dobrin in storitev za vse prebivalce in obiskovalce MONG, ob promociji prepoznavnosti kulturnih dobrin mesta;
- Pri vseh investicijskih projektih ter posegih v kulturno infrastrukturo prednostno upoštevati načelo dostopnosti za vse ranljive skupine ter vse oblike osebne oviranosti, odpravljati tako arhitekturne kot tudi komunikacijske ovire, ter tako utemeljevati zavezanost listini Nova Gorica – občina po meri invalidov;
- Krepitev tistega dela kulturne produkcije, ki temelji na medpodročnem povezovanju in sodelovanju, zlasti s področji vzgoje in izobraževanja, turizma, urbanizma, regionalnega razvoja, ekologije in gospodarskega razvoja;
- Povečati obseg tiste kulturne produkcije, ki se odvija na odprtih javnih površinah MONG in ki neposredno prispeva h kultiviranju podobe mesta;
- Sistematično in kontinuirano promovirati kulturno ponudbo MONG v Sloveniji in tujini ter tako spodbuditi razvoj kulturnega turizma;
- Zagotoviti pogoje, da se bodo nevladne organizacije in druge ustanove ter posamezniki, ki delujejo na področju kulture, razvijali ter prispevali k večji kakovosti in raznovrstnosti kulturne ponudbe v MONG;
- Informatizacija in digitalizacija programskih vsebin javnih zavodov na področju kulture, ki jih je ustanovila MONG in nevladnih kulturnih organizacij, ki se sofinancirajo iz proračuna MONG, z namenom, da bi bilo mogoče elektronsko dostopati do vseh informacij o njihovih programih;
- Prednostna podpora projektom, ki so plod sodelovanja med javnimi zavodi na področju kulture, ki jih je ustanovila MONG, in javnimi zavodi, katerih ustanoviteljica je država ali druga lokalna skupnost;
- Spodbujati mednarodno dimenzijo kulturne produkcije in njeno vključevanje v evropske pobude in projekte;
- Podpora zasebnim pobudam pri razvoju ambicioznih programskih vsebin, ki pomenijo dodatno kulturno ponudbo in krepijo širšo prepoznavnost Nove Gorice na področju kulture;

- Oblikovanje in evalviranje kulturne politike MONG bo temeljilo na kontinuiranem dialogu z vsemi izvajalci javnih služb, javnih kulturnih programov in kulturnih projektov, ne glede na njihovo pravno formalno obliko ali ustanoviteljstvo.

6. Metodologija in potek priprave LPK za kulturo v MONG

Strategijo je izdelal Oddelek za družbene dejavnosti MONG na osnovi smernic Delovne skupine za pripravo strategije razvoja kulture v MONG ter na osnovi sodelovanja s strokovno javnostjo in civilno družbo.

Glede na to, da mora biti razvoj kulture v Novi Gorici skrb tistih, ki delujejo na različnih področjih kulture (gledališče, vizualne umetnosti, intermedijske umetnosti, glasba, knjiga, knjižnice, kulturna dediščina, mediji, filmska umetnost itd.), tistih, ki jim je kultura namenjena – t. i. uporabnikov kulture in tudi tistih, ki tako ali drugače vplivajo na položaj kulture smo želeli v nastajanje in oblikovanje LPK vključiti čim več akterjev in tudi, preko javne obravnave, zainteresirano javnost.

Faze v nastajanju lokalnega programa za kulturo:

- preko pisnih vprašalnikov posredovanim javnim zavodom in nevladnim organizacijam, ki delujejo na področju kulture, so bili pridobljeni podatki in informacije o njihovi dejavnosti in programih, ki jih izvajajo, o problemih, s katerimi se soočajo ter o predlogih za delo v prihodnje,
- izvedba delovnih sestankov in razprav z izvajalci kulturnih aktivnosti,
- izdelava analize stanja,
- zbiranje in urejanje gradiva,
- definiranje smernic LPK,
- izdelava predloga LPK,
- 10-dnevna objava predloga LPK na spletni strani MONG, s povabilom zainteresirane javnosti k sodelovanju v javni razpravi,
- preučitev odzivov, predlogov in pripomb javnih organizacij, nevladnih organizacij in posameznikov, podanih v času javne obravnave, usklajevanje in smiselna vključitev v LPK,
- potrditev predloga Delovne skupine za pripravo LPK
- razprava na Odboru za kulturo, šolstvo in šport,
- sprejem LPK na Mestnem svetu Mestne občine Nova Gorica.

7. Evalvacija uresničevanja strateških ciljev in ukrepov LKP

Evalvacija uresničevanja strateških ciljev in ukrepov, zapisanih v LPK, bo potekala vsako leto s pripravo letnih poročil Mestnemu svetu MONG, skladno z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo, in sicer meseca junija za preteklo proračunsko leto (poročilo se objavi tudi na spletni strani MONG). Poročilo mora vsebovati oceno izvajanja programa skladno z zastavljenimi cilji in opredeljenimi kazalci, obenem pa lahko predlaga tudi njihove spremembe in dopolnitve. Mestni svet se do poročila in morebitnih popravkov programa opredeli.

8. Uresničevanje javnega interesa za kulturo v MONG

Javni interes za kulturo v MONG se skladno z zakonom uresničuje z zagotavljanjem pogojev za:

- kulturno ustvarjalnost,
- dostopnost kulturnih dobrin,
- kulturno raznolikost,
- slovensko in evropsko kulturno identiteto ter kulturno prepoznavnost Nove Gorice.

Javni interes za kulturo uresničuje MONG zlasti:

- z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin,
- z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture ter z ohranjanjem kulturne dediščine.

Pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki jih na trgu ni v zadostnem obsegu ali kakovosti, oziroma, ki naj bodo dostopne najširšemu krogu uporabnikov (t. i. javne kulturne dobrine), zagotavlja MONG na način javnih služb in s podporo kulturnim programom in kulturnim projektom.

V vsebinah, ki jih ne določa ta kulturni program, se smiselno uporabljajo načela in razvojni cilji Nacionalnega programa za kulturo.

Za uresničevanje razvojnega programa za kulturo kot celote je odgovoren župan, za njegovo izvajanje pa skrbi v okviru svojih pristojnosti občinska uprava.

8. 1. Zagotavljanje javnih kulturnih dobrin

8.1.1. Javne službe na področju kulture v MONG

Po določbah ZUJK-a se za trajno in nemoteno zagotavljanje javnih kulturnih dobrin zagotavljajo javne službe, ki jih lahko izvajajo javni zavodi, skladi in agencije. Javne službe na področju kulture v MONG izvajajo naslednji javni zavodi in sklad:

8.1.1.1. Javne službe varstva kulturne dediščine

Javne službe varstva kulturne dediščine na območju MONG izvajajo:

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območna enota Nova Gorica, katerega ustanoviteljica in financer je država, opravlja z zakonom predpisane strokovne in upravne naloge s področja varstva nepremične kulturne dediščine. Potrebno infrastrukturo ter sredstva za izvajanje dejavnosti zagotavlja država.

Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica, katerega ustanoviteljica je MONG, opravlja javno službo varstva premične kulturne dediščine v skladu z Uredbo vlade RS o vzpostavitvi muzejske mreže za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in določitvi državnih muzejev, obseg državne javne službe zavoda določa in financira država. MONG kot ustanoviteljica zavoda zagotavlja potrebno javno infrastrukturo in vzdrževanje, poleg tega pa preko neposrednega javnega poziva financira izvajanje dodatnega programa. V letu 2014 bo MONG sofinancirala dejavnost zavoda v višini 181.000,00 EUR.

Pokrajinski arhiv Nova Gorica, katerega ustanoviteljica je država, opravlja arhivsko javno službo na območju naslednjih upravnih enot: Nova Gorica, Ajdovščina in Tolmin. Potrebno infrastrukturo ter sredstva za izvajanje dejavnosti zagotavlja država.

8.1.1.2. Javna služba knjižničarstva

Javno službo knjižničarstva na območju MONG izvaja:

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica opravlja javno službo na področju knjižničarstva za območja Mestne občine Nova Gorica ter sosednjih občin Brda, Kanal, Miren – Kostanjevica, Šempeter – Vrtojba in Renče – Vogrsko. Ustanovljena in organizirana je kot splošna osrednja območna knjižnica z dislociranimi enotami – krajevnimi knjižnicami in potujočo knjižnico (bibliobusom). S svojo dejavnostjo pokriva službo za izposajo in nudenje informacij, obdelavo, službo za razvoj, matično dejavnost in informiranje ter upravno in tehnično podporo. Poleg matične knjižnice ima Goriška knjižnica še 7 krajevnih knjižnic, tri v MONG (Solkan, Prvačina, Branik) in štiri v drugih občinah (Bilje, Deskle, Kanal, Renče). Financirajo jo občine glede na obseg programov v posameznih občinah ter glede na število prebivalcev za skupne naloge knjižnice. Potrebno infrastrukturo zagotavljajo občine vsaka za svoje potrebe na svojem območju, za skupne naloge knjižnice pa z delitvijo skupnih stroškov. V letu 2014 bo MONG sofinancirala dejavnost zavoda v višini 970.000,00 EUR.

8.1.1.3. Javne službe na področju umetnosti

Javne službe na področju organizacije in izvajanja umetniških dejavnosti na območju MONG izvajajo:

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica, katerega ustanoviteljica in financer je država. Potrebno infrastrukturo ter sredstva za izvajanje dejavnosti zagotavlja država. Poslanstvo zavoda je trajno izvajanje in posredovanje programov na področju uprizoritvenih umetnosti. MONG preko neposrednega poziva pogodbeno sofinancira nekatere programe, pomembne za lokalno skupnost.

V letu 2014 bo MONG sofinancirala program SNG v višini 60.000,00 EUR.

Kulturni dom Nova Gorica, katerega ustanoviteljica je MONG, ki zagotavlja potrebno infrastrukturo in financira dejavnosti zavoda. Poslanstvo zavoda je trajno in nemoteno izvajanje programov ter posredovanje umetniške ustvarjalnosti in poustvarjalnosti na področju glasbenih, vizualnih, avdiovizualnih, filmskih, likovnih in drugih umetnosti ter novih medijev.

V letu 2014 bo MONG sofinancirala dejavnost zavoda v višini 545.000,00 EUR.

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Nova Gorica, ki ga je ustanovila država za zagotavljanje strokovne in organizacijske podpore za razvoj ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Območna izpostava deluje za območje šestih občin. V okviru izpostave deluje preko 100 registriranih društev in dve zvezi. Dejavnost financira država in občine.

8.1.2. Programi ljubiteljske kulture

Kulturna dejavnost v okviru ljubiteljskih skupin razvija tako posameznikove ustvarjalne sposobnosti kot kulturne potrebe in splošen odnos do kulturnih vrednot. Neprofesionalno kulturno udejstvovanje obsega širok spekter dejavnosti, od ljubiteljskega ukvarjanja z umetniško produkcijo, preko strokovno vodenega do umetniško kompetentnega ustvarjanja, ki lahko dosegajo visoka strokovna merila in širši odmev.

MONG na osnovi pogodbe z Javnim skladom za kulturne dejavnosti, ki je ustanovljen na podlagi Zakona o skladu RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, financira izvajanje določenih nalog in strokovnih opravil, ki zadevajo organizacijo, koordinacijo, posredništvo kulturnih programov in kulturno animacijo, ki jih izvaja JSKD Območna izpostava Nova Gorica. MONG zagotavlja tudi sredstva za izvedbo javnega razpisa (poziva) za sofinanciranje programov

zveze in društev s področja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, ki ga za MONG izvaja JSKD OI Nova Gorica.

V letu 2014 bo za izvajanje programov ljubiteljske kulture (sredstva za delo JSKD ter sredstva za izvedbo javnega poziva) namenila sredstva v višini 160.000,00 EUR.

8.1.3. Kulturni projekti v javnem interesu

MONG vsako leto izvede javni razpis za sofinanciranje kulturnih programov in projektov nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev na področju kulture. Skladno z določbami odloka MONG na podlagi javnega razpisa sofinancira kulturne programe in kulturne projekte s področja ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju nepremične in premične kulturne dediščine, besednih, uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, filmskih, avdiovizualnih, intermedijskih in drugih umetnosti na področju založništva in knjižničarstva, kinematografije in na drugih področjih kulture. Namen sofinanciranja je spodbujanje aktivnosti pri ustvarjanju, posredovanju in varovanju kulturnih dobrin na področju nepremične in premične kulturne dediščine, spodbujanje izvirne in kakovostne produkcije na področju besedne, uprizoritvene, glasbene, vizualne, filmske, avdiovizualne, intermedijske in drugih umetnosti na področju založništva in knjižničarstva, kinematografije in na drugih področjih kulture.

8.2. Zagotavljanje javne infrastrukture za kulturo

Javno infrastrukturo za področje kulture v MONG predstavljajo nepremičnine in oprema v lasti države (prostori, v katerih delujejo SNG Nova Gorica, Pokrajinski arhiv, Zavod za varstvo kulturne dediščine) in nepremičnine in oprema v lasti MONG (prostori v katerih delujejo Goriška knjižnica Franceta Bevka, Kulturni dom Nova Gorica, Goriški muzej Kromberk, Zveza kulturnih društev, Mostovna, grad Rihemberk).

Namen razglasitve nepremičnin (in opreme) za javno infrastrukturo na področju kulture je predvsem v zagotovitvi trajne namembnosti prostorov ter ohranitvi prostorov (in opreme) za izvajanje kulturne dejavnosti. Status nepremičnine - javne infrastrukture za kulturo po določbah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo pomeni, da je nepremičnina na voljo za izvajanje kulturnih dejavnosti v javnem interesu, da se izvajalcem kulturnih programov ne sme zaračunavati najemnin, pač pa se jim infrastrukturo oddaja (če ne gre za izvajanje javne službe v javnih zavodih). Teh nepremičnin občina tudi ne sme prodati ali jim spremeniti namembnosti, razen če iztržek namenijo za druge nepremičnine za kulturo, oziroma zagotovi ustrezne nadomestne prostore.

8.3 Nepremična kulturna dediščina

V registru nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo je skupaj 330 enot dediščine z območja MONG, od tega je 70 enot z občinskim odlokom razglašeni za kulturne spomenike lokalnega pomena, ena enota (grad Rihemberk) je razglašena za kulturni spomenik državnega pomena. Za vse evidentirane enote kulturne dediščine Zavod RS za varstvo kulturne dediščine uveljavlja določbe o varstvu kulturne dediščine skladno z načeli stroke.

MONG skrbi za nepremično kulturno dediščino v svoji lasti, pri čemer je skrb za objekte lahko prenesena na upravljavce nepremičnin (npr. za grad Kromberk in vilo Bartolomei skrbi Goriški muzej). MONG v okviru proračunskih sredstev načrtuje sredstva za vzdrževanje javnih spomenikov in obeležij ter večje obnove kulturnih spomenikov v lasti občine. V prihodnje MONG načrtuje tudi izvedbo razpisa za sofinanciranje projektov s področja varstva nepremične kulturne dediščine z namenom obnove z odloki razglašeni kulturnih spomenikov lokalnega pomena, ki niso v lasti občine.

9. Prednosti, slabosti, izzivi in problemi MONG

Prednosti

- ugoden prometni položaj (bližina turističnih destinacij),
- razvita igralska dejavnost,
- razvita športna dejavnost (športne prireditve in infrastruktura),
- razvit izobraževalni sistem (osnovne, srednje šole in fakulteta),
- kulturno-zgodovinske znamenitosti,
- velik kulturni potencial (javni zavodi na področju kulture, razvita ljubiteljska kultura),
- organizacija odmevnih prireditev...

Slabosti

- slaba povezava med kulturo in ostalimi področji družbe (šolstvom, gospodarstvom, turizmom, športom),
- neizkoriščeni turistični potenciali,
- pomanjkanje objektov v občinski lasti, ki bi jih lahko namenili za kulturno ustvarjanje,
- pomanjkanje sredstev za obnovo kulturne infrastrukture in nove investicije,
- skromno iskanje novih virov financiranja – evropski strukturni skladi, drugi razpisi
- slaba in razpršena promocija programov in projektov na področju kulture,
- premalo povezovanja med organizacijami na področju kulture,
- neizdelan celovit informacijski sistem.

Izzivi

- vzpostavitev celovitega informacijskega sistema,
- večji izkoristek kulturnega potenciala (javni zavodi, razvita ljubiteljska dejavnost...),
- tržiti in razvijati kulturo,
- izkoristiti potencial mladih,
- izkoristiti nove možnosti sodelovanja z ostalimi regijami in čezmejno sodelovanje,
- nove možnosti za financiranje in mednarodne povezave v EU,
- povečati sodelovanje med izvajalci na področju kulture,
- povečati sodelovanje z drugimi področji (turizem, izobraževanje, gospodarstvo, sociala itd.)
- pridobiti formalni status Nove Gorice kot središča regije,

Problemi

- pomanjkanje sredstev,
- šibko trženje kulture in sodelovanja z gospodarstvom,
- slaba povezava med kulturo in ostalimi področji družbe (šolstvom, športom, turizmom, gospodarstvom),
- neizkoriščene možnosti za financiranje iz evropskih skladov,
- premajhne investicije v nadaljnji razvoj kulture in s tem posledični upad kulturnih vsebin,
- nepovezanost izvajalcev s področja kulture in razpršenost, nepreglednost in neučinkovitost promocije ponudbe kulture,
- pomanjkanje celovitega informacijskega sistema.

10. Ocena stanja

Opozorila in priporočila strokovne in zainteresirane strokovne javnosti

Predloge goriških kulturnih institucij in ustvarjalcev (anketa, delovna srečanja), ki jih naj upošteva LPK, je možno strniti v naslednje vsebine:

- nujnost upoštevanja kulture kot pomembne razvojne dejavnosti,
- skrb za enakomeren in policentričen razvoj kulture,
- večji poudarek kulturnim vrednotam, ustvarjalnosti in kulturnim potrebam v vzgoji mladih,
- povečati podporo mladim in vidnejšim ustvarjalcem,
- povečana podpora mednarodnemu kulturnemu povezovanju in mednarodnim kulturnim projektom,
- ustrezen razvoj kulturnega managementa, administracije in njene primerne organiziranosti,
- vzdrževati ravnovesje med vlaganji v kulturno infrastrukturo in v kulturne programe,
- ob skrbi za institucije kot nosilke kulturnih dejavnosti ne zanemarjati kulturnih ustvarjalcev in poustvarjalcev,
- upoštevati potrebe neinstitucionalne kulture, tudi z določitvijo ustreznega režima uporabe infrastrukture,
- v LPK opredeliti tudi javni interes za zdaj zapostavljena kulturna področja,
- nujnost povezovanja kulture in turizma, potreba po oblikovanju vizij in programov za pritegnitev gospodarstva; izkoristiti naravne in geografske danosti kot razvojne prednosti,
- razvijati trg kulturnih dobrin; kulturne dejavnosti in ustvarjalci morajo tudi sami iskati dodatne vire financiranja in priložnosti na trgu kulturnih dobrin in v neposrednih povezavah z gospodarstvom,
- ob vse večji odvisnosti in usmerjenosti kulturne produkcije v tržne mehanizme posvečati dodatno skrb umetniški kulturni ustvarjalnosti.

Iz razvojnih programov in predlogov letnih programov dela javnih zavodov izhaja zlasti problematika nezadostne in neustrezne javne infrastrukture za kulturo, kadrovske in finančne omejitve za kvalitetnejši in ambicioznejši razvoj javnih služb in kulturnih programov.

Na splošno so pričakovanja glede zagotavljanja ustreznih prostorov kot tudi sredstev za delo in izvedbo programov mnogo višja od obsega razpoložljivih proračunskih sredstev.

11. Opis stanja in izstopajoča problematika

11.1. Problematika javnih zavodov širšega pomena

Ustanoviteljica javnega zavoda Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica je MONG, ki je tudi lastnica premoženja (infrastruktura in oprema). Glavni financer je država, saj Goriški muzej izvaja naloge javne službe za širše območje. Že vrsto let pa se zavod nahaja v položaju, ki mu onemogoča strokovne ambicije in kvaliteten razvoj, saj država, kot glavni financer, prenizko vrednoti sredstva za delo, splošne materialne in programske stroške. Ker obvezen obseg javne službe določa država, je od nje odvisno, kolikšen delež sredstev bo zagotavljala za programe zavoda, ki deluje za širšo regijo.

Občina pa je kot lastnica premoženja zavoda odgovorna za infrastrukturo, ki zahteva relativno velika vlaganja, hkrati pa zagotavlja tudi del sredstev za izvajanje dejavnosti javne službe zavoda. Zato nastaja razkorak in neskladnost med državnimi in lokalnimi razvojnimi cilji. Pri izvedenih in načrtovanih investicijah, ki so v nekaterih primerih hkrati kulturna dediščina in javna infrastruktura za kulturo (npr. grad Kromberk, vila Bartolomei), se praviloma sledi dvema ciljema: obnoviti oz. revitalizirati kulturno dediščino ter omogočiti boljše pogoje za delo javnemu zavodu. Glede na to, da je Goriški muzej v svojem razvoju že dolgo prostorsko omejen, gre pri investicijah tudi za širitev obsega in kakovosti dejavnosti. Doslej je bila realizirana samo 1. faza izgradnje Goriškega muzeja v Solkanu, t. j. izgradnja upravne stavbe in kustodiata, odprto pa

ostaja vprašanje 2. in 3. faze izgradnje, t. j. izgradnja delavnic, obnova vile Bartolomei in parka ter izgradnja dvorane in razstavnih prostorov.

Visoka pričakovanja tako kulturne javnosti, lokalne skupnosti pa tudi države do tovrstnih zavodov glede strokovnih kompetenc, ambicioznih in mednarodno uspešnih programov trčijo na finančni problem, saj se v zadnjih letih zmanjšujejo že tako relativno majhna sredstva s strani države.

MONG skuša ta problem delno reševati s podporo »občinskim« programov, ki so pomembni za lokalno okolje. To zavodu omogoča vsaj nekoliko večji programski in poslovni manevrski prostor (muzejski, pedagoški, andragoški in drugi programi), vendar tudi občina ne more v celoti nadomestiti primanjkljaja. V nadaljevanju si morata MONG in Goriški muzej prizadevati za takšno ureditev statusa zavoda, po kateri bosta lahko uveljavljali interes za kakovosten programski razvoj zavoda, ter za ustrezno stimulatívno razvojno politiko in vire financiranja programov v interesu pokrajine.

11.2. Javna infrastruktura za kulturo

Na podlagi sklepov Mestnega sveta MONG so bile doslej za javno infrastrukturo na področju kulture razglašene naslednje nepremičnine (in oprema), ki so namenjene opravljanju kulturne dejavnosti:

1. Knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Trg Edvarda Kardelja 4, Nova Gorica,
2. Kulturni dom Nova Gorica, Bevkov trg 4, Nova Gorica,
3. Grad Kromberk, Grajska ulica 1, Kromberk,
4. Vila Bartolomei, Pod vinogradi 2, Solkan,
5. Parkirna hiša »A«, Ulica Gradnikove brigade 25, Nova Gorica (prostor dan v uporabo Zvezi kulturnih društev Nova Gorica za namen ljubiteljskih kulturnih dejavnosti),
6. Objekt Mostovna (dana v uporabo Zavodu za neinstitutívno kulturo Masovna),
7. Grad Rihemberk.

Rast kulturnih potreb na strani uporabnikov in pričakovan standard kulturne ponudbe ter rast kakovosti in obsega kulturne produkcije ter druge ambicije na strani goriških kulturnih ustvarjalcev so pogosto v razkoraku z materialnimi pogoji, kot jih nudi obstoječa javna infrastruktura za kulturo.

V preteklosti je Nova Gorica pridobila ustrezne prostore za izvajanje kulturnih dejavnosti, ki jih mora imeti vsako mesto (knjižnica, kulturni dom, gledališče, prostori za ljubiteljsko dejavnost, arhiv itd.). Toda ob dejstvu, da Nova Gorica želi pridobivati na vlogi pokrajinskega središča, h kateremu gravitira iz širšega kulturnega prostora do 150.000 obiskovalcev ugotavljamo, da je določena infrastruktura preobremenjena in zastarela (npr. stavba Kulturnega doma) in ne zagotavlja možnosti razvoja in organizacije večjih in zahtevnejših umetniških in drugih dogodkov (koncerti, festivali, itd.). Zato je ena od prioritet LPK prav izgradnja novega kulturnega centra ter obnova in revitalizacija gradu Rihemberk.

11.3. Nepremična kulturna dediščina

Na področju obnove in vzdrževanja nepremične kulturne dediščine v MONG je glede na število kulturnih spomenikov in evidentiranih objektov z oznako kulturne dediščine več vrst problemov, ki izvirajo iz različnega lastniškega statusa oziroma načina upravljanja teh objektov. Npr.:

- objekti v občinski lasti (npr. grad Kromberk, Vila Bartolomei), v katerih se izvajajo javne dejavnosti, se vzdržujejo in obnavljajo glede na razpoložljiva sredstva in investicijske načrte uporabnikov;

- grad Rihemberk (objekt je v občinski lasti, pridobiva se dokumentacija za sanacijo), program še ni dokončno definiran, sredstva za sanacijo bo potrebno pridobiti predvsem iz drugih, neproračunskih virov (razpisi EU),
- obnove so potrebni objekti v državni lasti, za katere še ni ustreznega programa: npr. Rafutski park z Laščakovo vilo,
- obnove potrebni objekti v zasebni lasti,
- umetniške skulpture, memorialni spomeniki in obeležja na javnih površinah,
- še ne raziskana arheološka najdbišča.

Glede na naraščajoče število problemov in njihovo dolgotrajno reševanje je potrebno:

- zagotoviti načrtno in sistematično izvajanje obnove spomenikov,
- zagotoviti sistemsko pomoč in sofinanciranje obnove nepremičnih kulturnih spomenikov v zasebni lasti,
- vzpostaviti potrebne evidence, spremljati stanja ter predlagati ustrezne ukrepe, upoštevaje interdisciplinarnost področja,
- zagotoviti zadostna finančna sredstva za ustrezen standard vzdrževanja spomenikov kulturne dediščine, tudi javnih skulptur,
- v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo kulturne dediščine doseči ustrežnejše ovrednotenje najvrednejših lokalnih spomenikov nepremične kulturne dediščine.

11.4. Premična kulturna dediščina

Na področju izvajanja varstva premične kulturne dediščine je razen že navedene prostorske problematike Goriškega muzeja Kromberk – Nova Gorica potrebno izpostaviti še naslednja problematična področja:

- Goriški muzej želi kot poseben program razviti specializirano konservatorsko dejavnost za potrebe drugih muzejev in za trg, kar pa je odvisno od nadaljevanja investicije na območju vile Bartolomei v Solkanu (izgradnja novih delavnic),
- v izpraznjenih muzejskih prostorih gradu Kromberk je potrebno postaviti atraktivne razstave, ki bodo povečale število obiskovalcev ter bolj afirmirale Goriški muzej in Novo Gorico (sedanji koncept financiranja javne službe in delitve odgovornosti med državo in mestom ne vzpodbuja nastanka oziroma realizacije ambicioznejših programov),
- Goriški muzej bo ob sedanjih prevladujočih tematskih sklopih (npr. razstava »Primorska 1918 – 1947« na Goriškem gradu ali razstava »Ohraniti preteklost, ustaviti čas za danes in jutri v vili Bartolomei«) moral razviti tudi pristop k drugim vprašanjem razvoja tega okolja v dvajsetem stoletju, npr. aktualizirati širši sklop vprašanj industrijskega razvoja Nove Gorice in okolice ter s tem v zvezi sistematično pristopiti k vprašanju ohranjanja in predstavitve industrijske in druge tehniške dediščine dvajsetega stoletja,
- definirati bi bilo potrebno razmerja javnega interesa in muzejske stroke do različnih zasebnih pobud ter pogoje javno-zasebnih partnerstev pri ohranjanju, varovanju, proučevanju in predstavitvi premične kulturne dediščine v zasebni lasti.

S selitvijo uprave, pisarn kustosov, knjižnice in dokumentacije z gradu Kromberk v novo upravno stavbo v Solkanu so bili ti prostori na novo opremljeni za razstavno dejavnost.

Potrebno bo sodobno opremiti še preostale razstavne prostore (nova LED razsvetljava in ureditev klime v drugem nadstropju), v pritličju pa urediti sanitarije, recepcijo ter trgovino. Zaradi energetske potratnosti bo potrebno zamenjati vsa okna v gradu.

V amfiteatru, ki se je v zadnjih letih pokazal kot odličen prireditveni prostor tako za Goriški muzej kot tudi za MONG in ostale udeležence, bo potrebno opremiti s sanitarijami in pomožnimi prostori (garderoba, skladišče ipd.), poleg tega pa bi bilo nujno dokončati in urediti pešpoti po gozdu ter priročni depo za kamnito dediščino, kar je v načrtu že od vsega začetka projekta izgradnje amfiteatra ob gradu Kromberk.

Goriški muzej hrani zelo veliko predmetov v muzejskih depojih, in sicer v bivši kasarni JLA v Ajdovščini. Kasarno imamo v brezplačnem najemu, vendar pa so prostori tako rekoč napolnjeni in pričakovati je, da bo potrebno čim prej pridobiti nove dodatne prostore za depoje. V tem primeru bi bilo smiselno premisliti o večjem nadomestnem objektu, saj so sedanji depoji sicer res brezplačni v smislu najemnine, vendar pa so potrebni temeljite prenove (nova streha, nova okna, ureditev klime).

11. 5. Knjižničarstvo

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica ima dokaj urejene odnose z občinami, na območju katerih deluje, težave pa so se doslej pojavljale pri zagotavljanju sredstev za pokrivanje skupnih stroškov delovanja ter pri zagotavljanju sredstev za nakup knjižničnega gradiva. Za nemoteno delovanje, izpolnjevanje zakonskih dolžnosti ter doseganje zastavljenih ciljev pa mora biti financiranje s strani občin ustanoviteljic in Ministrstva za kulturo stabilno, poleg tega si mora Goriška knjižnica prizadevati, da del sredstev pridobi tudi iz drugih virov sredstev za financiranje javne službe in iz tržne dejavnosti.

Kakovostno delo Goriške knjižnice povzroča rast kulturnih potreb: povečuje se izposoja, obisk v knjižnicah in uporaba zahtevnejših storitev knjižnice. Po drugi strani pa obseg sredstev za izvajanje javne službe temu razvoju ne sledi.

Nenehno dodatno izobraževanje je izziv razvijajoče univerze, informacijsko opismenjevanje in izobraževanje v smeri novih možnosti informacijske tehnologije in elektronskih virov, namenjeno delavcem in uporabnikom mora biti kontinuirano. Potrebno se je nenehno prilagajati spremembam v okolju. Zelo hitro se spreminja struktura uporabnikov, katerim mora knjižnica slediti hkrati pa mora ohraniti naravo splošne knjižnice, kakor je določeno v njenem ustanovitvenem aktu.

Ustanova na tako zahtevnem območju se mora z dejavnostjo in delom ustrezno odzivati na zahteve okolja: bližina Italije, razvijajoča se univerza, večja študentska populacija. Knjižnica mora ustrezno povezati vse svoje enote, oblikovati enoten sistem, ki omogoča pretočnost informacij v vseh smereh in za vse uporabnike iz kulture, izobraževanja, politike in gospodarstva. Cilj mora biti učinkovit knjižnični in informacijski sistem, ki bo omogočal dostop do primarnih in sekundarnih informacij, torej ne le informacij o gradivu, ampak do gradiva samega, do tistega, ki je na policah, in tistega, ki ga je moč ponuditi prek spleta, to pa je virtualna knjižnica: knjižnica, ki omogoča neposreden stik s knjigo, glasbo in filmom, sliko, arhivskim dokumentom, muzejskim eksponatom.

Goriška knjižnica je splošna knjižnica in to identiteto mora tudi obdržati. Vsaka fakulteta pa si mora osnovati svojo, specialno knjižnico. Univerzitetna knjižnica se mora razvijati iz univerze.

Matična stavba Goriške knjižnice je bila zgrajena leta 2000, tako da se že kažejo potrebe po večjih investicijskih vlaganjih (težave z diletacijo, obnova ogrevalnih in klimatizacijskih sistemov, energetska sanacija itd.), investicijskega vzdrževanja pa so potrebne tudi krajevne knjižnice (Branik in Solkan).

11.6. Umetniške dejavnosti

Javna zavoda, ki se ukvarjata z umetniško dejavnostjo, sta SNG Nova Gorica (umetniška ustvarjalnost) in Kulturni dom Nova Gorica (umetniška poustvarjalnost). Ob doseganju večjega obsega dejavnosti sta soočena z mejami rasti finančnih virov, kar onemogoča širjenje in dolgoročno planiranje programov. Poleg tega je v Kulturnem domu vedno bolj pereč problem zelo dotrajane in premajhne dvorane ter zastarele opreme, ki onemogoča širjenje ter kvalitetno izvedbo programov, kar posledično vodi v stagnacijo javnega zavoda.

11.7. Ljubiteljstvo

Na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti je financiranje primerno, za večji obseg dejavnosti in rast kvalitete so tudi na področju ljubiteljstva finančne omejitve. Javni sklad za kulturne dejavnosti, OI Nova Gorica, zaradi povečanega obsega aktivnosti, že več let opozarja na kadrovske težave, ki bi jih rešili z enim dodatnim delavcem. Prostorski pogoji za delovanje društev in zveze društev so večinoma dobri (prostori Točke v mestu ter kulturni domovi in prostori KS na izvenmestnem območju), z večjimi prostorskimi problemi se soočajo predvsem večji sestavi oz. orkestri (npr. simfonični orkester Nova filharmonija, Goriški pihalni orkester).

12. Druga infrastruktura na področju kulture

Poleg javne infrastrukture na področju kulture v MONG se za izvajanje kulturnih dejavnosti uporabljajo tudi številni drugi objekti (npr. šole, telovadnice, javne površine, prostori po krajevnih skupnostih, sakralni objekti ipd.), ki sicer niso razglašeni za javno kulturno infrastrukturo, so pa za izvajanje in razvoj kulturnih dejavnosti, še posebej v izvenmestnem okolju, velikega pomena.

Objekti po KS, ki se (med drugim) uporabljajo za izvajanje kulturnih aktivnosti:

Krajevna skupnost	Ime objekta
Banjšice	Dom KS
Kulturni dom Branik	
Branik	Kulturni dom Sp. Branica
Branik	Kulturna dom Preserje
Čepovan	Kulturni dom
Dornberk	Prostori KS (last MONG)
Gradišče nad Prvačino	Kulturni dom
Grgar	Kulturni dom
Grgarske Ravne-Bate	Kulturni dom
Kromberk - Loke	Dom KS
Lokovec	Kulturni dom v Zgornjem Lokovcu
Lokve - Lazna	Prostori KS (last MONG)
Osek - Vitovlje	Prostori KS
Ozeljan - Šmihel	Grad Ozeljan (last MONG)
Prvačina	Kulturni dom
Ravnica	Dom KS Ravnica
Rožna Dolina	Kulturni dom v Stari Gori
Solkan	Prostori KS z dvorano (last MONG)
Solkan	Bivša Karavla (z dvorano in pokritim kotalkališčem)

Šempas	Kulturni dom
Šempas	Stara šola - prostori KS
Trnovo	Kulturni dom
Nova Gorica	Dom KS - Galerija Frnaža

Šole, vrtci in športni objekti

Za izvajanje kulturnih dejavnosti se uporabljajo tudi prostori kot so avle, telovadnice in učilnice v šolah, Goriška gimnazija razpolaga z gledališko dvorano.

Za večje kulturne prireditve se koristijo tudi športni objekti (npr. telovadnica OŠ Milojke Štrukelj).

Sakralni objekti

Sakralni objekti sodijo med pomembne zgradbe v občini, saj jih obiskujejo verniki in turisti, ki si jih ogledujejo kot pomembne zgodovinske spomenike, obenem pa se občasno uporabljajo kot koncertni prostor za glasbene prireditve predvsem zaradi dobre akustike in ambienta. Za kulturne prireditve se največ uporabljata cerkev na Kostanjevici in Sveti Gori.

Zasebni objekti

V MONG se za izvajanje kulturnih dejavnosti uporabljajo tudi številni objekti v zasebni lasti (npr. galerije).

II. STRATEŠKI CILJI IN UKREPI NA POSAMEZNIH PODROČJIH

V tem poglavju so opredeljeni strateški na posameznih področjih kulture. Vsako podpoglavje vsebuje kratek splošen opis posameznega področja, ki mu sledi navedba ciljev, ukrepov, izvajalcev, predvidenih učinkov, kazalnikov za ugotavljanje doseganja ciljev ter morebitna pojasnila. Vsi cilji se nanašajo na obdobje 2014-2017, vsako leto pa se bodo evalvirali in dopolnjevali.

1. Varstvo kulturne dediščine

Javni interes varstva materialne in nematerialne kulturne dediščine v MONG obsega zagotavljanje njenega celostnega ohranjanja, prezentacije, raziskovanja, predstavljanja in promocije, zagotavljanje pravne in dejanske urejenosti premičnih in nepremičnih spomenikov in dediščine v MONG.

1.1. Nepremična kulturna dediščina

1. cilj: Javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine v MONG

Namen javnega razpisa je zagotavljanje javnega interesa občine na področju nepremične kulturne dediščine s spodbujanjem sofinanciranja projektov obnove in prezentacije kulturnih spomenikov. Cilji javnega razpisa so varstvo kulturne dediščine ter razvijanje zavesti o njenih vrednotah, izboljšanje dostopnosti do kulturne dediščine in njenega komunikacijskega potenciala, povečanje možnosti za trajnostni razvoj.

Ukrep: vsakoletno zagotavljanje proračunskih sredstev za izvedbo razpisa v okviru razpoložljivih možnosti

Izvajalec: MONG

Kazalniki:

- število izvedenih projektov,
- obnova sakralne in profane dediščine.

2. Drugi cilji na področju nepremične kulturne dediščine: obnova in revitalizacija gradu Rihemberk, prenova gradu Kromberk, prenova vile Bartolomei, pridobitev in prenova Laščakove vile (projekti so opredeljeni v poglavju 16. - Investicije v javno infrastrukturo na področju kulture).

1.2. Premična kulturna dediščina

Javno službo varstva premične dediščine v Novi Gorici in na širšem območju regije izvaja pokrajinski splošni muzej Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica, ki s svojim delovanjem pokriva območje historične Goriške oz. tisti njen del, ki se danes nahaja v RS.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi predlogov programov Goriškega muzeja.

V muzeju so zastopane vse muzejske stroke:

Oddelek za arheologijo, etnologijo, kulturno in umetnostno zgodovino, zgodovino, avdio vizualno dokumentacijo, restavratorske delavnice, depoji ter muzejska knjižnica

Goriški muzej deluje na več lokacijah:

- 1 Upravna stavba Goriškega muzeja, Pod vinogradi 8, 5250 Solkan
- 2 Konservatorske in restavratorske delavnice, Pod vinogradi 2, 5250 Solkan
- 3 Muzejska pisarna Grad Dobrovo, Grajska cesta 9, 5212 Dobrovo
- 4 Muzejski depo, Vipavska cesta, 5270 Ajdovščina
- 5 Muzejski depo, Pale, 5270 Ajdovščina
- 6 Muzejska pisarna Sežana, Repentaborska 4, 6210 Sežana

Goriški muzej svojo dejavnost predstavlja v desetih muzejskih zbirka, štiri izmed teh so v MONG: Grad Kromberk, Vila Bartolomei, Kolodvor, KS Šempas, v katerih so postavljene razstave vseh oddelkov. Poleg razstav pa se v teh prostorih odvija še bogata pedagoška in andragoška dejavnost

Temeljni cilji in usmeritve:

V decembru leta 2012 je Goriški muzej v gradu Kromberk prenovil izpraznjene prostore (preselitev uprave, pisarn, dokumentacije in knjižnice v nove prostore v Solkanu), jih uredili za potrebe razstavnih prostorov in vanje postavil nove razstave. Za celovito obnovo gradu je potrebno obnoviti in posodobiti tudi pritličje z recepcijo in muzejsko trgovino. Prireditve potekajo tudi v amfiteatru ob gradu za katere pa je potrebno urediti še infrastrukturo grajskega parka in amfiteatra z ureditvijo dostopnih poti za invalide, sanitarij za obiskovalce, oblačilnice oz. prostore za nastopajoče in skladišča. S tem bodo dani pogoji, da lahko nadaljuje zastavljeni plan razvoja Goriškega muzeja s ciljem, da grad Kromberk z grajskim parkom, amfiteatrom, lapidarijem, poročno sobo, muzejsko trgovino in gostiščem postane osrednja muzejska turistična in kulturna destinacija na Goriškem. V razstavnih prostorih na gradu bopotekalzastavljen razstavni program, ki bo predstavljal raziskovalne dosežke strokovnih delavcev Goriškega muzeja, njegove bogate zbirke predmetov kulturne dediščine, se odzival na aktualne družbene dogodke in z razstavami ter prireditvami obeleževal pomembne obletnice lokalne kulturne zgodovine. V muzejskem kompleksu Vile Bartolomei v Solkanu nadaljuje s predvidenimi deli. Gradbeno dovoljenje za izgradnjo restavratorskih delavnic je že pridobljeno. V načrtu je še izgradnja prizidka k vili in ureditev parka s paviljonom za poročne obrede. Po izselitvi zaporov je v izbranem načrtu predvidena izgradnja večnamenske dvorane in novega razstavišča. Ob celotni ureditvi muzejskega kompleksa Vile Bartolomei bo novi muzejski center v urbanističnem in kulturnem pogledu povezoval Solkan in Novo Gorico ter tako tudi revitaliziral območje Žabjega kraja.

1. cilj: Dokončati zgodovinsko pot ob državni meji

Ukrep: Ureditev opuščene carinarnice na Pristavi za namen postavitve muzeja tihotapstva

Izvajalec: MONG, Goriški muzej

Kazalniki:

- Animirati obiskovalce za spoznavanje sodobne zgodovine tega območja
- Povečati število obiskovalcev
- Popestriti dogajanje na 'meji' med državama

2. cilj: Zbrane muzealije industrijske kulturne dediščine predstaviti javnosti z muzejskim programom, ki odraža socialni kontekst industrijskega razvoja mesta

Razvoj Nove Gorice (do leta 1948 praktično sploh ni obstajala) v gospodarski, izobraževalni in kulturni center se je začel z obsežno izgradnjo industrije. Zato ima Nova Gorica danes, po prenehanju delovanja velikih industrijskih sistemov, veliko industrijske dediščine, katere vrednejše dele mora ohraniti in jih ustrezno prezentirati: npr. železniška remiza, strojna in druga oprema bivšega MIP-a, Gostola, Mebla itd.

Ukrepi: Celostno ovrednotenje dediščine 20. stoletja, izdelava scenarija razstave in zbiranje predmetov, prijava na razpise evropskih skladov za pridobitev sredstev, postavitve razstave o zgodovini industrijske tehniške dediščine.

Izvajalec: Goriški muzej

Pričakovani učinki: kvalitetna in zanimiva muzejska ponudba, javnosti približati industrijsko dediščino kot kulturno dediščino..

Kazalniki:

- Večje število obiskovalcev in vodstev.

Utemeljitev: Identiteta Nove Gorice je neločljivo povezana tudi z vredno dediščino dvajsetega stoletja, ki pa je premalo prepoznavna in šele postaja del kulturne zavesti.

3. Cilj: Dopolniti, urediti in smiselno prikazati muzejsko gradivo o času od druge svetovne vojne do osamosvojitve Slovenije ter s tem na atraktiven način mlajšim generacijam ter tujim obiskovalcem orisati obdobje socialistične družbe v Novi Gorici in okolju.

Ukrep: Priprava scenarija razstave in izbor predmetov, prijava na razpise evropskih skladov za pridobitev sredstev, postavitve razstave o zgodovini mesta.

Izvajalec: Goriški muzej

Pričakovani učinki: Kvalitetna muzejska ponudba obdobja socialistične družbe v Novi Gorici.

Kazalniki:

- Večje število obiskovalcev in vodstev.

4. cilj: Razviti izvajanje restavratorskih del tudi kot poslovno dejavnost

Predpogoj za doseg tega cilja je izgradnja novih delavnic, s katero je ta cilj neposredno povezan.

Ukrep: nakup sodobnih restavratorskih naprav, zaposlitev strokovnih delavcev

Kazalniki:

- Večje število restavriranih predmetov
- Povečanje prihodkov javnega zavoda iz tržne dejavnosti

1.3. Živa kulturna dediščina

1. cilj: Izdelati multidisciplinarni kulturni program, ki bo smiselno povezoval in prikazoval vinogradništvo, vinske kleti in etnološke običaje, ki bo ob strokovnih kriterijih izpolnjeval tudi zahteve turistične ponudbe

(Nova Gorica – stičišče treh vinorodnih okolišev)

Ukrep: Izdelati scenarij razstave in izbor predmetov, prijava na razpise evropskih skladov za pridobitev sredstev, postavitve razstave o zgodovini vinarstva.

Izvajalec: Goriški muzej

Pričakovani učinki: Kvalitetna muzejska ponudba o zgodovini vinarstva

Kazalniki:

- Večje število obiskovalcev in vodstev.

2. cilj: Praznik košnje vpisati v Register nesnovne dediščine v Sloveniji

Ukrep: V sodelovanju z nosilcem aktivnosti (TD Banjšice) preveriti potrebo po ureditvi avtorskih pravic in ustrezno ukrepati, vpisati Praznik košnje v Register nesnovne dediščine RS in pridobiti certifikat, nalepko in žig za označevanje registriranih predmetov in dejavnosti.

Izvajalec: Goriški muzej (strokovna pomoč) v sodelovanju s TD Banjšice

Pričakovani učinki: Pridobivanje sredstev iz javnih razpisov za sofinanciranje varstva nesnovne dediščine. Doseganje večjih promocijskih učinkov. Povečanje tujih in domačih gostov.

Kazalniki:

- Povečanje sofinanciranja programa iz državnih in evropskih skladov
- Večje zanimanje gospodarstva
- Več tujih in domačih gostov.

3. cilj: Razviti lokovško kovaštvo kot umetnostno obrt na podlagi tradicionalne obrti lokovškega kovaštva in vpisa lokovškega kovaštva v register nesnovne dediščine dediščine, razviti obrt tudi kot poslovno dejavnost muzejskega tipa in umetnostno-obrtnega tipa v smislu socialnega podjetništva ter s tem zagotoviti nova delovna mesta in lastne prihodke za dofinanciranje muzejskih programov

Ukrep: Vpisati lokovško kovaštvo v Register nesnovne dediščine RS in pridobiti Certifikat, nalepko in žig za označevanje registriranih predmetov in dejavnosti, prijava na razpise za pridobitev sredstev za izgradnjo muzeja kovaštva, pridobiti večnamenski prostor za izvajanje programov kovaštva z učnimi delavnicami za pouk kovaštva in restavratorskimi delavnicami za železo in kovino, zagotoviti prenos kovaškega znanja na naslednje generacije, nakup sodobne muzejske in kovaške opreme.

Izvajalec: Goriški muzej (strokovna pomoč), Kulturno turistično društvo Lokovec, »Potencial«, Inštitut za revitalizacijo podeželja Lokovec

Pričakovani učinki: Revitalizacija območja Lokovca.

Kazalniki:

- Večje število zunanjih naročil
- Več novih zaposlitvenih možnosti.

2. Knjiga in knjižnična dejavnost

Področje zajema zelo široko področje, ki kljub uvajanju novih nosilcev še vedno ostaja temelj javnega interesa. Spodbujanje branja in bralne pismenosti sta namreč ključna dejavnika razvoja posameznika, sta generator njegove ustvarjalnosti in znanja. Knjiga vključuje različna področja kot npr. literarno ustvarjanje, promocijo literarnih del, dejavnost založništva in knjigarn. MONG skuša preko podpore projektov kot so npr. Goriški dnevi knjige, Knjižnica pod krošnjami, dodatno približati knjigo občanom.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se, poleg sofinanciranja Goriške knjižnice, določajo s podporo programom in projektom preko javnega razpisa.

Splošni cilji in usmeritve:

- sofinanciranje literarnega ustvarjanja in založniških programov neprofitnih kulturnih – humanističnih knjižnih izdaj preko javnega razpisa za sofinanciranje kulturnih programov in projektov v MONG,
- sofinanciranje promocije literarnih del in bralne kulture ter s podporo projektoma Goriški

dnevi knjige in Knjižnica pod krošnjami, s katerima želimo integrirati področje knjige v življenje in delovanje mesta ter ustvariti novo kvaliteto, s katero zaznamuje kulturno podobo Nove Gorice,

2.1. Knjiga

1. cilj: Dvigniti zanimanje za knjigo in branje pri vseh ciljnih skupinah.

Ukrep: Povečati število dogodkov v okviru projektov Goriških dnevi knjige in Knjižnica pod krošnjami s programi, ki potekajo na različnih lokacijah in tudi na odprtih javnih površinah v mestu, ki bodo promovirali knjižno kulturo: avtorje, ilustratorje, oblikovalce knjig, založnike, tiskarje, knjižničarje, knjigarne, prevajalce in branje kot vseživljenjsko kulturno dejavnost prebivalcev MONG.

Izvajalec: Goriška knjižnica Franceta Bevka

Pričakovani učinki: Povečan ugled Nove Gorice kot mesta literature in kulture v najširšem pomenu besede; povečanje števila dogodkov, ki se nanašajo na literaturo in knjigo.

Kazalniki:

- povečana izposoja knjig v knjižnicah in prodaja v knjigarnah,
- povečanje kakovosti in raznovrstnosti ponudbe na področju knjige,
- dvig bralne kulture.

Pojasnilo: Oba projekta bosta povezovala večje število akterjev na področju knjižne kulture z dogodki na različnih lokacijah, tudi na odprtih javnih površinah in povečala kulturni utrip Nove Gorice.

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica (Goriška knjižnica) v okviru svoje dejavnosti uresničuje kulturno, informacijsko, izobraževalno in socialno vlogo na območju MONG in območju sosednjih občin, poleg tega pa je kot osrednja območna knjižnica tudi koordinatorka nekaterih knjižničnih dejavnosti za širše območje.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi predlogov programov javnega zavoda Goriška knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižničarstva.

2.2. Knjižnična dejavnost

1. cilj: Povečanje kakovosti knjižničnih storitev in uvajanje novih oblik posredovanja gradiva in informacij

Knjižnica postane prostor za vse generacije, slediti trendom in uvajati nove storitve na področju elektronskih virov, spreminjati knjižnico v sodobno informacijsko središče s ponudbo sodobne IKT opreme.

Ukrep: Nadaljevanje aktivnosti za samostojno izposajo in vračanje gradiva - uporaba radio frekvenčne identifikacije gradiva – RFID knjigomati v centralni knjižnici (knjigomati, info terminali), aktualna spletna stran, priprava lastnih elektronsko dostopnih zbirk (Primorci.si, digitalizacija ...), sodelovanje pri izdelavi nacionalnih digitalnih zbirk (Kambra, dLib ...), socialna omrežja (Facebook, Pinterest ...), dostop do podatkovnih zbirk, e-knjige, e-periodika, digitalizacija, izobraževanje uporabnikov.

Izvajalec: Goriška knjižnica Franceta Bevka

Pričakovani učinki: Povečano zadovoljstvo članov knjižnice, lažja uporaba knjižnice, hitrejša izvajanje postopkov izposoje in vračanja knjižničnega gradiva, povečana hitrost izvajanja inventur, izboljšana varnost gradiva pred odtujitvijo, opustitev nekaterih rutinskih del v knjižnici in bolj poglobljeno delo v okviru informacijskih storitev z uporabniki, celovitejša ponudba (tudi novih, digitaliziranih elektronskih informacijskih virov).

Kazalniki:

- Zadovoljstvo uporabnikov s hitrostjo in učinkovitostjo storitev (ankete)
- Število novih članov, povečanje obiska in izposoje knjižničnega gradiva (statistika COBISS)
- Uporaba knjižničnih storitev (statistika obiska centralne knjižnice, statistika obiska spletne strani) in portalov (Kamra, Primorci.si, dLib ...)
- Orodja socialnih omrežij (statistika vnosov in uporabe portalov Facebook, Pinterest...)
- Povečano število elektronskih virov v knjižnici
- E-vsebine na spletu
- Uporaba e-virov (statistika) in sodobne IKT opreme

2. cilj: Zagotavljanje boljše dostopnosti knjižničnih storitev v vseh enotah Goriške knjižnice

Goriška knjižnica ima sedem krajevnih knjižnic, tri v MONG. Večina knjižnic ne ustreza Standardom za splošne knjižnice, saj delujejo v prostorih, ki ne omogočajo dejavnosti, ki naj bi jih knjižnica nudila uporabnikom: premajhni in neprimerni prostori, problem ogrevanja in hlajenja, težave z dostopom do svetovnega spleta, ni čitalniških prostorov.

Ukrep: Natančen popis – analiza obstoječega stanja krajevnih knjižnic, priprava predloga glede primerne velikosti prostorov ter nabave potrebne opreme, doseči dogovor s lastniki prostorov (KS) in MONG glede urejanja prostorske problematike, iskanje možnosti financiranja preko različnih razpisov.

Izvajalec: Goriška knjižnica v sodelovanju z MONG in KS Solkan, Branik, Prvačina.

Pričakovani učinki: Večji in ustrežnejši prostori krajevnih knjižnic, povečan nabor različnega gradiva in možnosti dostopa do informacij, uvajanje novih dejavnosti, računalniki za uporabnike, čitalnice za uporabnike, povečana odprtost, povečano zadovoljstvo članov knjižnice, večji obisk in izposoja.

Kazalniki:

- Sodobno urejene krajevne knjižnice
- Število novih članov, povečanje obiska in izposoje knjižničnega gradiva (statistika COBISS)
- Uvajanje novih dejavnosti v krajevnih knjižnicah in povečanje obiska že uvedenih
- Obisk prireditev in dogodkov

3. cilj: Dvig bralne kulture in povečan obisk prireditev

Ukrep: Izvajanje projektov spodbujanja bralne kulture (Primorci beremo, »Mladi beremo« ...), spletni portal dobreknjige.si, organiziranje odmevnejših sklopov prireditev ob kulturnem prazniku, Goriški dnevi knjige, Bevkovi dnevi, »Ta veseli dnevi kulture«, sodelovanje z

lokalnimi organizacijami in društvi, vključevanje v dejavnosti in prireditve Goriške knjižnice ter partnersko sodelovanje pri izvedbi dejavnosti spodbujanja bralne kulture

Izvajalec: Goriška knjižnica, kulturne organizacije in društva

Pričakovani učinki: približevanje knjige uporabnikom, promocija kakovostnega knjižničnega gradiva, spodbujanje bralne kulture mladih, sodelovanje lokalnih kulturnih organizacij in društev, promocija knjižnice in njenih dejavnosti

Kazalniki:

- Udeležba v projektih Primorci beremo, »Mladi beremo«
- Obisk spletne strani dobreknjige.si (statistika obiska)
- Udeležba na prireditvah (statistika obiska , anketa)
- Povečan obisk mladih v knjižnici
- Skupne dejavnosti lokalnih kulturnih organizacij in društev

4. cilj: Ureditev, promocija in prepoznavnost gradiva lokalnega pomena (domoznanske zbirke)

Ukrep: obdelava retrospektivnega gradiva v čim večjem obsegu, ureditev domoznanskega gradiva v zbirke, pridobivanje zapuščin, raritet lokalnega pomena, pozivanje lokalnih ustanov in drugih k posredovanju lastnih publikacij Goriški knjižnici, ki jih knjižnica, predstavitev starejšega gradiva, postavitve virtualnih spletnih razstav, itd.

Izvajalec: Goriška knjižnica Franceta Bevka

Pričakovani učinki: Popolnejša zbirka domoznanskega gradiva, ki je pomembna za lokalno okolje, ozaveščanje uporabnikov o lokalni zgodovini.

Kazalniki:

- Uporabniki dobijo popolnejše informacije in ustrezno gradivo
- Urejena zbirka domoznanskega gradiva
- Predstavitev zbirk na spletu
- »Zgodbe« lokalnega pomena na spletu (Kamra)
- Predstavitve osebnosti lokalnega pomena na spletnem portalu Primorci.si

3. Uprizoritvene umetnosti

3.1. Gledališče

Javni interes na področju uprizoritvenih umetnosti se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za produkcijo in postprodukcijo različnih uprizoritev javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Nova Gorica (SNG Nova Gorica), nevladnih kulturnih organizacij in posameznikov. Področje uprizoritvenih umetnosti vključuje dramsko, lutkovno, glasbeno gledališče, balet in sodobni ples, ulično gledališče, organizacijo festivalov ter vse mejne oblike gledaliških praks, ki črpajo iz drugih področij ustvarjanja oziroma ustvarjalno uporabljajo nove tehnologije. Pri zagotavljanju boljših infrastrukturnih pogojev za ustvarjalce na področju uprizoritvenih umetnosti se je z izgradnjo male gledališke dvorane zgodil pomemben premik, ki je bistveno izboljšal pogoje za delo gledališča in ponudil primernejši oder za postavitve manjših predstav.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi predlogov programov javnega zavoda SNG Nova Gorica, ki opravlja javno službo na področju uprizoritvenih umetnosti ter s podporo programom in projektom preko javnega razpisa.

Najpomembnejši nosilec na področju gledaliških dejavnosti je SNG Nova Gorica, ki ima status gledališča nacionalnega pomena; ustanoviteljica javnega zavoda je država, ki preko Ministrstva za kulturo financira državno javno službo.

V LPK se osredotočamo na programe, ki jih (so)financira MONG in so pomembni za lokalno skupnost. To so programi Goriškega vrtiljaka (abonma Malega in Velikega polžka), Amaterskega mladinskega odra, uličnega gledališča, gostujoče operno baletne predstave, plesne in druge ne-dramske predstave oziroma programi.

V letu 2013 so bili v tem okviru izvedeni naslednji programi:

- Mali polžek (abonma za predšolske otroke): odigranih je bilo 6 predstav (12 ponovitev), ogledalo si jih je 3063 obiskovalcev;
- Veliki polžek (abonma za učence nižjih razredov osnovne šole): 6 predstav, ogledalo si jih je 1561 obiskovalcev;
- Darilna predstava za Mali in Veliki polžek (2 ponovitvi), 728 gledalcev;
- Amaterski mladinski oder: 1 predstava (premiera, brez ponovitev), ogledalo si jo je 215 obiskovalcev; 7 članov AMO se je udeležilo tudi mednarodnega mladinskega gledališkega foruma v Bad Hersfeldu;
- Festival Ana Desetnica: 4 poulične predstave, število obiskovalcev 1950;
- Baletna predstava (SNG Marbior), število obiskovalcev 162;
- Plesna predstava (M&N Dance Company; KUD Baobab in CD Ljubljana), število gledalcev 239.

Za navedene programe je MONG v letu 2013 namenila 60.000,00 EUR, znesek je enak tudi v letu 2014. Za bistveno širitev ponudbe in uvajanje novih programov bi morala tudi MONG zagotavljati dodatna sredstva.

Spodaj navedeni cilji se nanašajo le na programe SNG Nova Gorica, ki jih (so)financira MONG.

1. cilj: Krepiť zvrstno različnost gostujočih predstav v SNG Nova Gorica

Ukrep: Osnovno dejavnost SNG Nova Gorica še naprej dopolnjevati in razvijati z aktualnimi gostujočimi produkcijami ne-dramskih zvrsti (opera, balet, sodobni ples, musical, ulično gledališče, gledališče mejnih zvrsti ipd.).

Izvajalec: SNG Nova Gorica

Pričakovani učinki: Več raznovrstne gledališke ponudbe. Izboljšana ponudba predstav s področja ne-dramskih zvrsti, povečanje zanimanja občinstva za tovrstne predstave.

Kazalniki:

- povečanje števila gostujočih predstav ne-dramskih zvrsti (v letu 2013 - 7 predstav, od tega 1 baletna, 2 plesni, 3 ulične)
- število obiskovalcev (2351 v letu 2013)
- medijski odzivi

Pojasnilo: Kljub raznovrstni in obsežni gledališki ponudbi ima Nova Gorica relativno malo predstav s področja opere, baleta in drugih predstav ne-dramskih zvrsti. S povečanjem letnega sofinanciranja bi zapolnili vrzel na tem področju.

2. cilj: Oživitev gledališkega festivala

Ukrep: Vzpostaviti temeljit programski premislek o oživitvi mednarodnega gledališkega festivala ter poiskati možnosti za prijavo na evropske razpise.

Izvajalec: SNG Nova Gorica v okviru obstoječih sredstev oz. z lastnimi sredstvi.

Pričakovani učinki: Raznovrstna ponudba gledaliških dogodkov in stik novogoriškega občinstva s tujimi gledališkimi produkcijami.

Kazalniki:

- število gostujočih predstav v okviru gledališkega festivala
- število obiskovalcev
- medijski odzivi

Pojasnilo: Pri oživitvi gledališkega festivala ne gre le za poskuse oživljanja formule iz preteklosti, temveč za postavitev festivala v novih, spremenjenih pogojih.

3. cilj: Podpirati in razvijati ponudbo gledaliških predstav za otroke in mladino ter vzgojno pedagoške gledališke dejavnosti

Ukrep: Razvijati abonmajske programe Goriškega vrtiljaka, v katerih gostujejo najboljše dramske in lutkovne predstave (ali predstave mejnih žanrov), namenjene predšolskim otrokom od 3 do 6 let (Mali polžek) in učencem nižjih razredov osnovne šole od 6 do 10 let (Veliki polžek), ohranjati dejavnost Amaterskega mladinskega odra in poiskati možnosti za povezovanje z dejavnostjo dramsko gledališke smeri na Umetniški gimnaziji Nova Gorica, ustanoviti nov, skupni center delovanja – studio ali »odra« za mlade, ki bi združeval gledališke ljubitelje z vseh novogoriških srednjih šol in tudi študente VŠU UNG, v okvir poletnega dogajanja v Novi Gorici vključiti predstave, ki jih je mogoče odigrati na prostem in so namenjene otrokom oziroma mladim, povečati obisk predstav otrok in mladine v organiziranih skupinah vrtcev in šol.

Izvajalec: SNG Nova Gorica, Umetniška Gimnazija Nova Gorica, VŠU UNG

Pričakovani učinki: Širjenje gledališke kulture med otroke in mladino. Promocija gledaliških in plesnih kulturnih dogodkov, dostopnost izbranih umetniških dogodkov najširšemu občinstvu, povečan obisk gledaliških predstav.

Kazalniki:

- število obiskovalcev Malega in Velikega polžka (5352 v letu 2013),
- število obiskovalcev predstav Amaterskega gledališkega odra (215 v letu 2013),
- število obiskovalcev Ane Desetnice (1800 v letu 2013),
- število obiskovalcev plesnih predstav (239 v letu 2013),
- medijski odmevi,
- število novih uprizoritev za mlade (AMO, Gledališka Gimnazija, VŠU NG).

3.2. Ples

Sodobni ples je umetniška zvrst, ki združuje različne plesne sloge, tehnike in estetike. Za sodobni ples je značilno eksperimentiranje in raziskovanje giba in telesa, ki se kaže skozi različne avtorske pristope in umetniške izraze. V javni interes sodijo tudi vse druge tradicionalne in moderne zvrsti plesa, saj je ples del kulture nekega naroda, obenem pa je tudi umetniški izraz, ki lahko nagovarja širok krog občinstva. Morebitna neposredna javnofinančna podpora plesu iz proračuna MONG se nanaša na sodobni ples, medtem ko so druge plesne zvrsti lahko deležne posredne pomoči MONG, bodisi prek zagotavljanja prostorske infrastrukture, vključenosti v posamezne mestne projekte popularizacije kulture ter sklop kulture, ki se dogaja na javnih površinah.

1. cilj: Ustanoviti profesionalni plesni ansambel in s tem dvigniti raven produkcije na področju plesne umetnosti in povečati prepoznavnost regije na tem področju

Ukrepi: SNG skupaj z nevladnim sektorjem ustanovi profesionalni plesni ansambel regijskega pomena

Izvajalec: SNG Nova Gorica skupaj z nevladnim sektorjem

Pričakovani učinki: Povečanje zanimanja za ples na Goriškem (program kulturne vzgoje); ansambel bo permanentno deloval na področju uprizoritvenih umetnosti in s tem prispeval k uresničitvi dolgoročnih ciljev, večja ponudba plesnih predstav, napredovanje v njihovi kakovosti in raznovrstnosti, angažiranje večjega števila plesalcev, povečanje zanimanja in razvojno nadaljevanje obstoječih aktivnosti na področju sodobnega plesa v Novi Gorici.

Kazalniki:

- število izvedenih predstav (produkcija najmanj ene plesne predstave v sezoni 2015), od tega 1 premiera in 3 ponovitve (doma in na gostovanjih)
- število angažiranih plesalcev,
- število obiskovalcev.

Pojasnilo: V Sloveniji obstaja poleg obstoječih nacionalnih baletnih ansamblov (SNG Opera in Balet Ljubljana ter SNG Opera in Balet Maribor) le en profesionalni ansambel za sodobni ples (EN KNAP). V primerjavi s tujino so pogoji za razvoj profesionalnega plesnega ustvarjanja na nizki ravni. Ob upoštevanju dejstva, da ima novogoriško gledališče prostorske in tehnične zmogljivosti za oblikovanje in delovanje tudi plesnega ansambla, so dane možnosti za plesno ustvarjalnost na visoki ravni.

Ob tem pa je potrebno razlikovati med ljubiteljsko in profesionalno ustvarjalnostjo. Najbolj jasno to izkazuje delovanje na področju gledališke dejavnosti: profesionalni gledališki ansambel, na ljubiteljski osnovi pa Amaterski mladinski oder, ki deluje znotraj SNG. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da je pomembna sinergija obeh, torej ljubiteljskih in profesionalnih umetnikov; ljubiteljski se namreč izobražujejo in bogatijo svoje znanje ravno s prenosom izkušenj in znanj profesionalnih umetnikov.

Finančna konstrukcija: V prvi fazi sofinanciranje enega plesnega projekta na leto; to vključuje minimalni čas za oblikovanje celovečerne predstave – t.j. vsaj dva meseca intenzivnih priprav. Vključeni so vsi stroški za nastanek projekta, med slednjimi tudi avtorski honorarji za plesalce, koreografe, scenografe, kostumografe itd. za ta čas.

V drugi fazi pa bi postopoma prešli v dokončno oblikovanje plesnega ansambla, ki bi deloval v okviru SNG in bil financiran iz občinskih in državnih virov.

Pri nastajanju plesnega ansambla velja upoštevati možnost pridobivanja finančnih sredstev EU.

2. cilj: Ustanovitev plesnega festivala

Ukrep: Zagotoviti sredstva za izvajanje profesionalnega plesnega festivala v Novi Gorici v sodelovanju s tradicionalnim mednarodnim plesno-izobraževalnim projektom Plesno poletje v Šempetru pri Gorici (možna je tudi povezava z novim gledališkim festivalom).

Festival bi v treh dneh gostil različne domače in tuje plesne produkcije in bi hkrati pomenil oživitev poletnega kulturnega dogajanja v mestu. Glede na bližino meje bi takšen dogodek lahko prerasel v edinstven plesni festival na tem območju (podoben koncept ima le Mittelfest Čedad) in bi na ta način vzbudil širše zanimanje. Plesno poletje, ki poteka že enajst let, pa je že mednarodno uveljavljen plesni projekt. Takšna zasnova festivala bi ga kakovostno nadgradila in povečala prepoznavnost Goriške ter promovirala plesno umetnost.

Izvajalec: Umetniško društvo M&N DC (oz. M&N DC, Zavod za kulturno in umetniško produkcijo Nova Gorica) v sodelovanju s SNG Nova Gorica.

Pričakovani učinki: Seznanjanje občinstva z domačimi in tujimi plesnimi produkcijami.

Kazalniki:

- prva izvedba festivala,
- število in kvaliteta predstav,
- število gledalcev in obiskovalcev Nove Gorice.

Pojasnilo: Financiranje preko prijave projekta na Ministrstvo za kulturo, razpisi EU.

4. Likovne umetnosti

Javni interes na področju likovnih umetnosti zajema tako tradicionalne zvrsti, kot so slikarstvo, risba, grafika, ilustracija, strip, kiparstvo, arhitektura, oblikovanje, kot tudi sodobnejše načine izražanja: plastično, prostorsko in svetlobno oblikovanje, fotografijo, video, instalacije, ulično umetnost, performans, dogodek in druge sodobne ustvarjalne prakse 21. stoletja, ki se povezujejo z drugimi področji umetnosti, z znanostjo, ekologijo in podobno.

Javni interes se uresničuje s podporo delovanju dvema javnima zavodoma – Kulturnemu domu Nova Gorica in Goriškemu muzeju Kromberk - Nova Gorica, ki opravljata javno službo na področju likovnih umetnosti ter s podporo programom in projektom preko javnega razpisa.

Pomemben segment javnega interesa na področju likovne umetnosti je tudi popularizacija in prezentacija likovne dediščine ter zbiranje del s področja moderne in sodobne likovne umetnosti, njihovo arhiviranje in spletno predstavljanje.

1. cilj: Razvijati kakovostno in reprezentativno ponudbo na razstavnem področju ter povečati število zahtevnejših razstavnih projektov, ki bodo pritegnili kar najširši krog občinstva.

Ukrep: postavitev kakovostnih in ambicioznih razstav, ki prezentirajo zbirke likovnih umetnin, nadgradnja e-portalov, ki prezentirajo zbirke likovnih umetnin in povečujejo njihovo dostopnost, ohranjanje in razvijanje slovenske in ožje primorske likovne ustvarjalnosti ter ustrezna strokovna prezentacija na razstavah, izdelava načrta pridobivanja umetnin

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica, Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica

Pričakovani učinki: Popularizacija zbirk javnih zavodov širši javnosti, izdelane strokovne študije, spremenjen odnos do stalnih zbirk, oblikovanje jasne strategije zbiranja umetnin v Goriškem muzeju, ambicioznejši razstavnih projekti, večji obisk in zanimanje javnosti za razstave. Boljša prezentacija in s tem prepoznavnost domače produkcije v občini in širše

Kazalniki:

- kakovost razstavne ponudbe v MONG,
- število pridobljenih likovnih umetnin.

2. cilj: Spodbujati vzgojno-izobraževalne programe na področju likovne umetnosti.

Ukrep: Spodbujati in nadgrajevati različne vzgojno-izobraževalne programe na likovnem področju, predvsem za otroke in mladino.

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: Ohranjati število brezplačnih likovnih ustvarjalnih delavnic vsaj na dosedanjem nivoju ter povečevanje zanimanja za likovno umetnost.

Kazalniki:

- število brezplačnih likovnih ustvarjalnic namenjenih mladim,
- število obiskovalcev vzgojno-izobraževalnih programov.

5. Glasbene umetnosti

Javni interes na področju glasbenih umetnosti zajema spodbujanje vrhunske glasbene ustvarjalnosti, trajnejše zadovoljevanje kulturnih potreb uporabnikom kulturne ponudbe, podporo deficitarno zastopanim glasbenim zvrstem, zagotavljanje dostopnosti do raznovrstne in kakovostne glasbene produkcije, zagotavljanje visoke zastopanosti slovenske ustvarjalnosti in poustvarjalnosti. Javno službo na področju glasbenih umetnosti opravlja Kulturni dom Nova Gorica. Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi

predlogov programov javnega zavoda Kulturni dom Nova Gorica, ki opravlja javno službo na področju glasbenih umetnosti ter s podporo programom in projektom preko javnega razpisa.

Temeljni cilji in usmeritve:

- promovirati glasbeno ustvarjalnost in poustvarjanje,
- povečati dojemljivost za resno glasbo med mladimi – glasbena vzgoja publike,
- razvijati programe resne glasbe (koncertni abonmaji) po kakovosti in številu,
- zagotoviti primerne pogoje za izvajanje glasbenih programov,
- kakovostna rast glasbenih festivalov in tekmovanj,
- predstavitev vrhunske svetovne glasbene ustvarjalnosti in izvajalcev domači publiki,
- zagotoviti cenovno dostopnost koncertov,
- podpora razvoju koncertnih programov,
- podpora razvoju glasbenih festivalov,
- podpora razvoju glasbenega šolstva in programom glasbene vzgoje mladih.

1. cilj: Zagotavljati primerne pogoje za kontinuirano izvajanje kakovostnih glasbenih zvrsti in programov

Ukrep: Spodbujanje posredovanja kakovostnih glasbenih vsebin različnih glasbenih zvrsti, nadgrajevati koncertne cikle resne glasbe, razvijati in promovirati slovensko glasbeno ustvarjalnost in poustvarjalnost s poudarkom na primorski in ožje goriški glasbeni ustvarjalnosti in poustvarjalnosti ter skrb za nacionalno glasbeno identiteto, čim večje vključevanje mladih in nadarjenih glasbenikov v koncertni program (cikli in festivali), okrepi sodelovanje z zamejskimi kulturnimi inštitucijami.

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: Ohraniti vlogo osrednje koncertne hiše na Primorskem ter še povečati vpliv v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Kazalniki:

- kakovost in vsebina glasbene ponudbe,
- število nastopajočih mladih in nadarjenih glasbenikov,
- število konkretnih projektov z zamejskimi organizacijami.

2. cilj: Razvijati nove mednarodne glasbene projekte s sredstvi razpisov EU

Ukrep: doseči realizacijo projekta ECHOS – Čezmejni odmevi v novi finančni perspektivi EU 2014-2020, pridobitev novih možnosti financiranja na evropskih razpisih v perspektivi 2014-2020 za nove oz. sorodne mednarodne glasbene projekte

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: razvoj in izmenjava umetniških produkcij, spodbuda turistično-kulturni dediščini območja.

Kazalniki:

- večje število vključenih glasbenikov in glasbenih skupin v čezmejnih projektih,
- večje število čezmejnih glasbenih dogodkov,
- nova prizorišča,
- večje število čezmejnih obiskovalcev,
- povečanje spremljevalnih dogodkov.

3. cilj: Izkoristiti potencial Mednarodnega srečanja saksofonistov s svetovnim tekmovanjem mladih saksofonistov

Ukrep: nadaljevanje in širitev kvalitetne in profesionalne izvedbe Mednarodnega srečanja saksofonistov, umestitev projekta v program turizma MONG in izdelava primerne promocijske platforme.

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: Še boljša umestitev in prepoznavnost Nove Gorice na zemljevidu pomembnih festivalskih destinacij in mednarodnih tekmovanj za saksofon, razvoj kulturnega turizma.

Kazalniki:

- večje število koncertov v okviru festivala srečanja,
- večje število mladih saksofonistov na izobraževalnem delu srečanja in ljubiteljev tovrstnega inštrumenta na festivalu.
- Večja prepoznavnost Nove Gorice v širšem mednarodnem prostoru, prispevek k kulturnemu turizmu.

4. cilj: Spodbujati vzgojno-izobraževalne programe in glasbene dogodke, ki so namenjeni otrokom.

Ukrep: Kontinuirano spodbujati in nadgrajevati različne vzgojno-izobraževalne programe na glasbenem področju, kontinuirano spodbujati in nadgrajevati sklop glasbenih dogodkov, ki so namenjeni otrokom.

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: Najmanj ohraniti število kvalitetnih glasbenih dogodkov namenjenih otrokom in posledično zanimanje mladih za kvalitetno glasbeno ponudbo. Povečana dojemljivost za resno glasbo med mladimi.

Kazalniki:

- Število kakovostnih glasbenih dogodkov, posebej namenjenih mladim,
- število obiskovalcev vzgojno-izobraževalnih programov.

6. Filmska umetnost

V javni interes na področju **filmske umetnosti** spadajo podpora delovanju kina, ki se kot del javne službe izvaja v okviru Kulturnega doma Nova Gorica, zagotavljanje pogojev za prikazovanje kakovostne in zahtevnejše filmske produkcije z abonmajskim programom 'Filmsko gledališče', predvajanje dokumentarnih filmov in drugih zaokroženih filmskih ciklov, mladinskih in otroških filmov v okviru programa Filmski vrtljak ter izvajanje vzgojno izobraževalnega programa filmske vzgoje za šole.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi predlogov programov javnega zavoda Kulturni dom Nova Gorica, ki opravlja javno službo na področju glasbenih umetnosti ter s podporo programom in projektom preko javnega razpisa.

Letni kino, ki ga je prvič v letu 2013 izvedla Ustanova Silvana Furlana v sodelovanju z drugimi organizacijami, je pomembno prispeval k dodatni promociji filmske umetnosti in v poletnih mesecih obogatil kulturno ponudbo mesta. V desetih večerih se je zvrstilo 10 filmskih projekcij različnih žanrov in formatov, ki so bili namenjeni različnim starostnim kategorijam in okusom. Večere je dodatno obogatila prisotnost nekaterih režiserjev, igralcev in drugih gostov. Veliko število obiskovalcev in pozitivni odzivi javnosti so dokaz, da mesto potrebuje tovrstne dogodke, zato jih bo MONG še naprej podpirala.

Temeljni cilji in usmeritve:

- vzpodbuditi redno vključevanje kvalitetne filmske produkcije vseh filmskih stilov in žanrov - nekomercialnega filma v kulturno ponudbo mesta,
- podpora strokovni promociji kvalitetnega filma in sistematičnemu pristopu za dvig filmske kulture,

- podpora vzpostavljanju primerne infrastrukture za izvajanje filmske dejavnosti.

1. cilj: Povečati število projekcij, število predvajanih filmov in število gledalcev.

Ukrep: V naslednjem obdobju povečati obseg filmskega programa, povečati število obiskovalcev filmskih projekcij in spremljajočih dogodkov, razvijati različne programe namenjene otrokom in mladini v okviru filmske vzgoje, nadaljevati z vzgojo filmskega gledalca s kombinacijo izbranega filmskega programa in publikacijo Filmski zbornik, ki jo izdaja Kulturni dom Nova Gorica.

Pričakovani učinki: Povečevanje zanimanja za filmsko kulturo v MONG, nagovarjanje ciljnih občinstev, zagotavljanje kakovostne filmske ponudbe v mestu, kontinuiran program filmske vzgoje, letni kino postane stalnica filmske ponudbe v mestu, pestri spremljevalni dogodki, ki promovirajo filmsko umetnost

Kazalniki:

- število vseh obiskovalcev filmskih projekcij v Kulturnem domu Nova Gorica (7.258 v letu 2013),
- število projekcij (71 v letu 2013),
- število predvajanih filmov (52 v letu 2013),
- število udeležencev programa filmske vzgoje (2.864 v letu 2013),
- število spremljevalnih dogodkov (5 v letu 2013),
- dvig kakovosti filmske kulture v MONG.

Pojasnilo: Obseg programa abonmajskega programa 'Filmsko gledališče' je prišel do točke, ko ga v istem dnevu zaradi prostorskih omejitev ni mogoče bistveno širiti (abonma je razprodan), morda bi se v primeru večjega interesa odvijal dva dni na teden. Podatki o velikem obisku 'filmskega gledališča' in letnega kina kažejo na očitno zanimanje občinstva za kakovostno filmsko ponudbo s spremljevalnimi dogodki, zato jih je smiselno nadgrajevati in razvijati, tudi v smislu čim večje in čim bolj pestre ponudbe.

2. cilj: Zagotoviti ustrezne pogoje za obratovanje kinematografa kot nepogrešljive ponudbe zahtevnejše in kakovostne filmske produkcije ter spodbujati in nadgrajevati razvoj umetniškega filma v mestu in pedagoških programov na tem področju.

Ukrep: Kontinuirano zagotavljanje ustreznih finančnih sredstev s strani MONG za razvoj umetniškega filma in pedagoških programov na tem področju v občini, spodbujati programe filmske vzgoje za otroke in mladino ter spremljevalne dogodke, ki promovirajo filmsko umetnost.

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: povečevanje zanimanja za filmsko kulturo, zagotavljanje kakovostne filmske ponudbe, razširjen program filmske vzgoje, pestri spremljevalni dogodki, ki promovirajo filmsko umetnost.

Kazalniki:

- večje število projekcij,
- večje število gledalcev,
- večje število spremljevalnih dogodkov.

3. cilj: Kontinuirano izvajanje letnega kina

Ukrep: V proračunu MONG vsakoletno zagotoviti sredstva za izvedbo letnega kina, iskanje drugih možnih virov sofinanciranja izvedbe programa.

Izvajalec: MONG in drugi

Pričakovani učinki: Zagotavljanje kakovostne filmske ponudbe na prostem, povečanje obsega ter kakovosti filmskega programa, popestritev kvalitetne kulturne ponudbe v poletnih mesecih.

Kazalniki:

- večje število obiskovalcev,
- večje število predvajanih filmov,
- večje število spremljevalnih dogodkov,
- zadovoljnejši uporabniki (anketiranje).

7. Intermedijske umetnosti

Področje intermedijskih umetnosti temelji na združevanju različnih praks s področja sodobnih tehnologij in zajema poudarjeno uporabo novih tehnologij znotraj umetniških projektov. Področja, ki jih štejemo med intermedijske umetnosti, so: spletna umetnost, navidezna resničnost, interaktivni performans, interaktivna instalacija, robotika, kibernetika, digitalno arhiviranje, biotehnologija itn. Gre za projekte, ki na umetniški način uporabljajo in predstavljajo procese, produkte in vplive tehnologij, znanosti in socialnih praks, pri čemer sodobne tehnologije uporabljajo na reflektiven, kreativen in raziskovalen način.

Sodobna tehnologija omogoča mnoge inovativne rešitve in kreativne pristope v izobraževanju, informiranju, komuniciranju, umetniškem ustvarjanju itd. ki učinkovito omogočajo doslej neizvedljive ali izjemno drage projekte.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi predlogov programov javnega zavoda Kulturni dom Nova Gorica, ki opravlja javno službo na področju intermedijskih umetnosti ter s podporo programom in projektom preko javnega razpisa.

1. cilj: Razvijati Festival novomedijske umetnosti Pixxelpoint v smeri programske ambicioznejšega in mednarodno odmevnega dogodka.

Ukrep: Širjenje prepoznavnosti in obiskanosti festivala, ki Novo Gorico umešča na evropski umetnostni zemljevid, okrepiti čezmejno noto Pixxelpointa in ohranjati bogato obfestivalno dogajanje, umestiti projekt v program turizma MONG in izdelati primerno promocijsko platformo.

Izvajalec: Kulturni dom Nova Gorica

Pričakovani učinki: Povečano zanimanje obiskovalcev, medijev in strokovne javnosti za intermedijske umetnosti ter večji obisk tujih umetnikov in gostov, zlasti strokovnjakov za nove medije, ovečevanje prepoznavnosti domačih ustvarjalcev na tem področju, povečanje prisotnosti in vpliva intermedijske kulture v razmerju do tradicionalnih in uveljavljenih umetniških zvrsti ter izobraževalni učinek na najširše občinstvo.

Kazalniki:

- večje število domačih in tujih obiskovalcev,
- večje število domačih in tujih ustvarjalcev, ki sodelujejo na festivalu,
- večje zanimanje občinstva za intermedijske umetnosti.

8. Ljubiteljske kulturne dejavnosti

Kulturno ljubiteljstvo lahko opredelimo kot množično organizirano pristočasno kulturno udejstvovanje. Od pojmov ljudske kulture in sodobne množične kulture se razlikuje predvsem po tem, da vzpostavlja kontinuirane oblike komuniciranja, torej v stopnji organiziranosti, normativnosti in formalni strukturiranosti. V vsebinskem pogledu je zelo heterogeno, saj se

predvsem glede na okolje bolj ali manj približuje tradicionalizmu ljudske kulture, poskuša prevzeti vzorce t. i. vrhunske kulture ali pa se izraža kot del te ali one sodobne subkulture.

Kulturno ljubiteljstvo na goriškem ima specifično tradicijo zlasti z vidika ohranjanja nacionalne kulturne identitete, tako v mejah države kot pri Slovencih v zamejstvu. Njegova vloga v družbenih procesih ima v primerjavi s podobnimi oblikami kulturnih združb po svetu specifične dimenzije in družbene funkcije ter posebno mesto v sodobnosti in zgodovini kulturnih in družbenih dogajanj.

Najznačilnejša funkcija je **kulturna ustvarjalnost in poustvarjalnost**. Kulturnim skupinam neinstitucionalni in nepoklicni status omogoča polno svobodo ustvarjanja in eksperimentiranja. Veliko mladih še neveljavljenih avtorjev skozi fazo kulturnega ljubiteljstva pogosto preide v poklicno kulturno umetniško delovanje. V okviru klasičnih društvenih pojavov (zbori, pihalni orkestri, folklorne skupine) pa najboljši dosežki vrhunskih ansamblov zaradi značilnega pristopa k delu predstavljajo enakovredno vzporednico poklicnim ustanovam.

Ljubiteljska kulturna društva in njihove zveze so pomemben dejavnik razvijanja **dostopnosti kulturnih vrednot**. Nekoč so bila s svojo produkcijo v lastnem okolju edini organizator in posrednik kulturnih dogodkov. V novih razmerah, ki jih določajo elektronski mediji in neomejene možnosti komunikacije, pa uresničujejo svojo vlogo na drugi ravni, predvsem v kulturnem posredništvu oz. vzpostavljanju neposrednih stikov z živo kulturno ustvarjalnostjo.

Kulturno ljubiteljstvo samo na sebi predstavlja **kakovostno preživljanje prostega časa**. Razmerje delovnega in prostega časa se spreminja in zahteva vzpostavitev obširnejših programov, ki bodo zadostili naraščajočim potrebam po uravnoteženju življenjskih ritmov. Programi kulturnega ljubiteljstva delujejo v funkciji **socialne kohezije**. Manifestira se predvsem kot družabno življenje ob kulturnem udejstvovanju, kot nasprotje naraščajočim tendencam odtujevanja. Vključevanje v kulturne skupine ima močan socializacijski pomen, saj omogoča uveljavljanje tudi tistim družbenim skupinam in posameznikom, ki v vsakdanjem delovnem ali družinskem okolju ne dosegajo osebnega zadoščenja in potrditve ali pa so iz bioloških (mladina, starostniki, invalidi), starostnih ali kakšnih drugih razlogov potisnjeni na obrobje.

Svojo funkcijo imata **kulturna vzgoja in izobraževanje**. Kulturno udejstvovanje zahteva določeno znanje, ki ga velika večina ljubiteljskih kulturnikov ali ljubiteljev umetnosti ni pridobila z rednim šolanjem. Tovrstni programi društev so bili prej namenjeni predvsem za šolanje članov in strokovnih vodij, pa tudi za druge namene, od narodno obrambnih do političnih in ideoloških. V zadnjih obdobjih pa predstavljajo pomembno možnost neformalne izobraževanja in izpopolnjevanja za najširši krog udeležencev.

Kulturna dejavnost v okviru ljubiteljskih skupin razvija tako posameznikove ustvarjalne sposobnosti kot kulturne potrebe in splošen odnos do kulturnih vrednot. Kulturno udejstvovanje obsega širok spekter od ljubiteljskega ukvarjanja z umetniško produkcijo, preko strokovno vodenega do umetniško kompetentnega ustvarjanja, ki lahko dosega visoka strokovna merila in širši odmev.

Pomembna vloga pri spodbujanju ljubiteljske kulture v MONG pripadata Zvezi kulturnih društev Nova Gorica (ZKD) in Javnemu skladu RS za kulturne dejavnosti, OI Nova Gorica (JSKD).

ZKD je za razvoj ljubiteljske kulture na področju MONG odigrala pomembno »zgodovinsko« vlogo. Njeni začetki segajo že v 60. leta 20. stoletja. Poleg osnovne funkcije, t. j. združevanje kulturnih društev in opravljanje različnih nalog zanje je bila ZKD nosilka številnih pomembnih programov in aktivnosti. Med drugim je vodila abonmajski program profesionalne glasbene ponudbe, program likovnih razstav, bila nosilka programa nekomercialne filmske ponudbe. Te naloge je kasneje prevzel Kulturni dom Nova Gorica in jih pričel izvajati na profesionalnem nivoju. Bila je nosilka abonmaja ljubiteljskih gledaliških skupin, ki se danes izvaja v SNG Nova Gorica. Danes je ZKD pomemben akter na področju izvajanja programov ljubiteljske kulture, ki kot samostojna, prostovoljna in nepridobitna organizacija povezuje kulturna društva s področja

Ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, poleg tega, skupaj z ostalimi kulturnimi društvi, sodeluje pri osrednjih proslavah in drugih prireditvah v MONG ter izvaja številne druge programe.

Kulturnim društvom MONG zagotavlja sredstva za:

- programe in projekte,

MONG zagotavlja sredstva za:

- plače in druge prejemke iz delovnih razmerij,
- prostore ter sredstva za materialne stroške vzdrževanja prostorov,
- materialne stroške za delovanje in izvedbo programov,
- za dodatno opremo in osnovna sredstva.

Sredstva MONG zagotavlja preko poziva v izvedbi JSKD RS OI Nova Gorica. Za stroške dela in druge prejemke iz delovnih razmerij pa neposredno.

Poglavitne naloge JSKD RS so v skladu z nacionalnim kulturnim programom, ki določa cilje kulturne politike, zagotavljati strokovno in organizacijsko podporo za razvoj ljubiteljskih kulturnih dejavnosti. Na osnovi medsebojnega dogovora in sklenjene pogodbe o sodelovanju med JSKD RS OI Nova Gorica in MONG, služba območne izpostave poleg rednega programa opravlja tudi dogovorjene naloge zanjo. Sredstva za dogovorjene programe MONG JSKD RS OI Nova Gorica glede na obstoječo zakonodajo zagotavlja neposredno.

Temeljni program JSKD je že v osnovni strukturi (piramidna programska shema, mrežna povezanost območnih izpostav - OI) zastavljen s težnjo po čim bolj učinkovitem doseganju primarnega cilja – s strokovno, organizacijsko in finančno pomočjo nuditi kulturnim društvom kvaliteten okvir za njihovo delovanje ter skrbeti za njihov uravnotežen razvoj ne glede na geografsko pripadnost.

Bistveni komponenti temeljnega programa sta skrb za kulturna društva (njihov nastanek, delovanje in razvoj) in piramidna organiziranost programa. Zasnova in organizacija prireditev in izobraževanj na treh nivojih s preglednimi srečanji in selekcijami omogoča društvom predstavitev delovanja (območna raven) ter primerjanje z drugimi društvi (medobmočna in državna raven).

Temeljni program obsega glasbeno dejavnost (vokalna, instrumentalna), gledališko in lutkovno, folklorno, filmsko, plesno, likovno (in fotografijo), literarno, intermedijsko in večvrstno (društva in projekti, ki se povezujejo s turizmom, športom ...) dejavnost. Naloga OI je nudenje strokovne podpore društvom na aktivnih področjih in zaznavanje potreb po izobraževanju in razvoju tistih dejavnosti, ki še niso razvite, oziroma so v manjšini. Strokovna služba na sedežu sklada pokriva vsa področja dejavnosti.

Programske ravni: območni, medobmočni in državni program

Obseg in prednostna področja javnega interesa se konkretno določajo na osnovi predlogov programov JSKD OI Nova Gorica, ki opravlja javno službo na področju kulturnih dejavnosti. V javni interes spada tudi finančna podpora društvom, zvezi kulturnih društev in posameznikom, ki delujejo na področjih kulture v MONG in se sofinancirajo preko javnega poziva, ki ga izvaja JSKD Nova Gorica. Programi, ki jih izvajajta ZKD, JSKD in društva so javni kulturni programi.

Cilji in ukrepi:

1. cilj: Ohranitev obsega, izboljšanje kvalitete in prepoznavnosti produkcije na področju ljubiteljske kulture, boljša umestitev ljubiteljske kulture v kulturno podobo MONG

Ukrep: ustanovitev in delovanje študijskega centra za področje dejavnosti, organizacija lokalnih, medobmočnih, državnih preglednih prireditvenih in izobraževalnih programov ter tekmovanje za posamezna področja dejavnosti (Tekmovanje Otroških in mladinskih pevskih

zborov), povečanje števila članstva v društvih, vključevanje mladih v dejavnost kulturnih društev, večje vključevanje izbranih kulturnoumetniških programov v produkciji kulturnih društev v prireditve v organizaciji MONG, KS in drugih organizatorjev (novoletne prireditve v središču mesta, poletne prireditve v središču mesta, abonmajske prireditve.....),

Vključitev ljubiteljske kulture v umetniški program na javnih površinah (tudi zunanjih), ki je namenjen predstavitvi raznovrstnih kulturnih vsebin (nastopi pevskih zborov, instrumentalnih zasedb, orkestrrov, folklornih skupin, itd.), zagotoviti primerno zastopanost kvalitetnih domačih glasbenih sestavov na kulturnih dogodkih, ki jih organizira MONG (prazniki, slavnosti itd.), nadaljevanje in razvijanje Festivala ljubiteljske kulture v amfiteatru gradu Kromberk s prikazom letnih produkcij novogoriških društev in presežkov letne produkcije novogoriške ljubiteljske kulture.

Izvajalec: JSKD, ZKD, kulturna društva, KS, MONG.

Pričakovani učinki: Večja prepoznavnost dosežkov ljubiteljske kulture, povečanje zanimanja občinstva za kulturne programe, povečano število posameznikov, ki se vključujejo v ljubiteljske kulturne dejavnosti, večja prepoznavnost ljubiteljske kulture po KS, v MONG in širše, promocija MONG, razvijanje domačih glasbenih sestavov, večje možnosti za njihovo predstavitev in prepoznavnost, oživljanje mestnega jedra z dogodki na odprtih javnih površinah, povečanje produkcije in povečanje prezentacije kulturnih dogodkov, večja domača produkcija glasbenih dogodkov.

Kazalniki:

- število kulturnih društev
- število članov kulturnih društev
- število programov in projektov
- število kulturnih dogodkov
- število izobraževalnih programov
- večje število kakovostnih dogodkov v mestu in v okolici,
- večje število obiskovalcev, obisk kulturnih prireditev
- nastopi domačih instrumentalnih sestavov
- večje število mladih včlanjenih v društva

Pojasnilo: Posamezni programi ljubiteljske kulture dosegajo vrhunske umetniške dosežke, ki jih je potrebno prepoznati in vključiti v programe t. i. vrhunske kulture. Na področju ljubiteljske kulture obstaja potreba po širši predstavitvi najboljših umetniških dosežkov v izvedbi ljubiteljskih kulturnih društev in posameznikov (nastopi na javnih površinah v centru mesta in po KS).

2. cilj: Optimizirati pogoje za delovanje večjih instrumentalnih sestavov

Ukrep: Razrešitev prostorske stiske, ki pesti člane orkestrrov, iskanje ustreznih prostorov za vadbo orkestrrov in drugih instrumentalnih sestavov s poudarkom na optimizaciji pogojev za delo simfoničnega orkestra Nova.

Izvajalec: MONG, JSKD, ZKD, društva

Pričakovani učinki:

- izboljšani pogoji za delovanje
- rast kvalitete orkestrrov
- število mladih, vključenih v orkestre
- reprezentativnost, prepoznavnost

Kazalniki:

- število mladih vključenih v instrumentalne sestave
- število vaj orkestrrov
- število koncertov orkestrrov

Pojasnilo: S prostorsko problematiko se ukvarjata predvsem dva večja orkestra in sicer: simfonični orkester Nova filharmonija in Goriški pihalni orkester. Simfonični orkester Nova filharmonija enako kot Goriški pihalni orkester predstavlja eno od dodanih vrednosti MONG na kulturnem področju.

3. cilj: uvedba gostujočih lutkovnih predstav v okviru lutkovnega abonmaja, ki bi ga poimenovali »Lutkovnega abonma Milana Klemenčiča«.

Ukrep: iskanje dodatnih virov financiranja

Izvajalec: koprodukcija JSKD, ZKD

Pričakovani učinki: večja ponudba gostujočih lutkovnih predstav, predstavitev del velikega slovenskega lutkarja, v Solkanu rojenega Milana Klemenčiča ter seznanitev z njegovo ustvarjalnostjo.

Kazalniki:

- število gostujočih lutkovnih predstav
- število obiskovalcev

4. cilj: Sodelovanje kulturnih društev, ZKD in JSKD s sorodnimi organizacijami v zamejstvu

Ukrep: Intenzivirati stike s slovenskimi in italijanskimi kulturnimi društvi in organizacijami v sosednji goriški in mejnih občinah.

Izvajalec: MONG, ZK, JSKD, društva

Pričakovani učinki:

- uveljavljanje enotnega slovenskega kulturnega prostora
- navezovanje stikov z italijanskimi kulturnimi društvi
- izvedba skupnih programov dveh mest

Kazalniki:

- število skupnih projektov
- število izmenjav gostovanj kulturnih društev

9. Mladinska kultura

Z mladinsko kulturo je tesno povezan Kulturni center Mostovna. Objekt, ki je v občinski lasti, je razglašen za javno kulturno infrastrukturo. Zaradi 'mejnosti' delovanja, ki sega tako na področje mladine kot področje kulture, pa se financiranje programa oz. projektov izvaja preko dveh razpisov MONG, tako mladinskega kot kulturnega. Program Masovne, ki predstavlja največji del, se financira preko javnega razpisa za mladino, nekatere druge organizacije, ki tudi izvajajo določene kulturne programe oz. projekte v objektu Mostovna, pa se financirajo iz javnega razpisa za kulturo.

Glavne dejavnosti Kulturnega centra Mostovna, ki ga vodi zavod neinstitucionalne kulture Masovna so: koncertna dejavnost, razstavna dejavnost, gledališke predstave, predvajanje filmom, performansi, filmski večeri, literarni dogodki, neformalna izobraževanja, delavnice, okrogle mize, itd. Zavod ima poleg kulturne tudi preventivno, asociativno, socialno, informativno, izobraževalno funkcijo.

Poleg Masovne delujejo v MONG tudi druge organizacije, ki izvajajo kulturno dejavnost mladih oz. za mlade.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se pretežno financirajo s podporo kulturnim programom in projektom preko javnih razpisov (razpis za kulturo oz. mladino).

Poleg kulturne vloge, ki jo imajo navedene organizacije je pomembna tudi njihova vloga v socialnem razvoju mesta – medgeneracijska distribucija družbene odgovornosti in

samoodgovornosti, spontani razvoj samoiniciativnosti, pozitivna integracija »problematičnih« socialnih skupin itd.

1. cilji: Ohranjati samostojnost, podpirati samoiniciativnost in družbeno odgovornosti mladih

Ukrep: podpora mladinskim kulturnim projektom in socialno-kulturnim programom z namenom večjega vključevanja mladih

Izvajalec: MONG in mladinske kulturne organizacije

Pričakovani učinki: Pestrost mladinskih in kulturnih projektov in vključevanje mladih v kulturno dogajanje ter spodbujanje mladih kulturnih ustvarjalcev.

Kazalniki:

- večje število programov in projektov,
- večja kvaliteta programov in projektov,
- večje število mladih, aktivno vključenih v programe,
- več pridobljenih sredstev iz neproračunskih virov.

2. cilj: Razvoj Kulturnega centra Mostovna kot pomembnega dejavnika na področju kulture

Ukrep: izvajanje ambicioznejših programov, zagotavljati stabilne pogoje za delovanje in trajen razvoj neinstitucionalne kulture mladih tudi preko večletnih razpisov, angažirati mlade za aktivno vključevanje v pripravo in izvedbo programov (in ne le ponujati storitev za pasivne udeležence dogodkov), zagotavljati primeren način sofinanciranja, izvajanje potrebnih sanacijskih in vzdrževalnih posegov v objektu Mostovna.

Izvajalec: MONG in Zavod neinstitucionalne kulture Masovna

Pričakovani učinki: Kontinuiran, raznolik in kakovosten program v okviru Kulturnega centra Mostovna, povečan obseg mednarodnega sodelovanja in povečan obseg obiskovalcev, tudi iz tujine, mladi postanejo pomembnejši partner v kulturnem dogajanju MONG.

Kazalniki:

- večje vključevanje mladih v programe,
- večja odmevnost dogodkov,
- več sredstev pridobljenih iz drugih, neproračunskih virov,
- povečan obseg sodelovanja z javnimi zavodi, tujimi partnerji in drugimi izvajalci kulturnih programov,
- bolj optimalna izkoriščenost javne kulturne infrastrukture,
- povečan obseg raznovrstne kulturne ponudbe,
- povečan obseg neformalnih izobraževalnih programov,
- povečan obisk domače publike,
- povečan obisk tuje publike.

10. Otroški programi na področju kulture

Otroške kulturne programe – namenjene predšolskim in osnovnošolskim otrokom – izvajajo v MONG naslednji javni zavodi: javni zavod SNG Nova Gorica (izvaja gledališke predstave v okviru programa Vrtiljak – Mali in Veliki polžek), v okviru javnega zavoda Kulturni dom Nova Gorica (vzgoja in izobraževanju mladih na likovnem področju – Otroške likovne ustvarjalnice in Galove urice, v okviru katerih otroci spoznavajo galerijo kot prostor in njeno poslanstvo in vzpostavljajo pozitiven odnos do likovnega ustvarjanja), v okviru javnega zavoda Goriški muzej Kromberk - Nova Gorica (predavanja za otroke na različne »muzejske« teme, s katerimi skušajo otroke animirati za zgodovino in kulturno dediščino), v okviru javnega zavoda Goriška

knjižnica (animacijski programi za bralno kulturo - prebiranje pravljic v posebej za to namenjeni pravljlični sobi, lutke, predstave ipd.), kulturni programi v okviru javnega zavoda Mladinski center Nova Gorica. Različni kulturni programi za otroke se izvajajo tudi v okviru Glasbene šole Nova Gorica, v okviru osnovnih šol itd.. Otroške programe v okviru društvene dejavnosti izvaja MDPM – Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško, izvajajo pa se tudi v okviru drugih kulturnih in drugih društev.

Različne vloge naštetih organizacij in njihovih programov segajo od animacije otrok za kulturno ustvarjalnost, skrbi za ustvarjalne prostočasne aktivnosti, privzganja kulturnih vrednot skozi ustvarjalno prakso, omogočanja demokratične participacije v civilnodružbenih iniciativah pa tudi do bolj zahtevnih programov kulturnega ustvarjanja.

Obseg in prednostna področja javnega interesa se pretežno financirajo s financiranjem javnih zavodov, ki izvajajo kulturne programe za otroke ter podporo kulturnim programom in projektom preko javnih razpisov (razpis za kulturo oz. mladino).

Splošni cilji in usmeritve:

Podpora otroškim programom vzgoje kulturnih vrednot skozi ustvarjalne dejavnosti. Sicer pa MONG področje otrok organizacijsko uvršča na področje dela z otroki in mladino, zato tudi cilje, namen in način financiranja opredeljuje področje mladinske politike.

11. Kulturnoumetnostna vzgoja

Kulturno-umetnostna vzgoja se nanaša na vsa področja kulturnega delovanja, tako na javne zavode kot tudi druge organizacije, in je temeljna pravica posameznika, zato v javni interes na tem področju sodi tako vzgoja in izobraževanje o umetnosti in kulturi kot tudi izražanje lastne ustvarjalnosti. V javnem interesu je skrb za kakovostne kulturno-vzgojne programe in projekte na vseh področjih kulture, omogočanje čim širšega dostopa do teh programov in projektov ter povezovanje med vzgojno-izobraževalnimi, socialnovarstvenimi in kulturnimi ustanovami.

1. cilj: Zagotoviti večji obseg kakovostnih programov in boljšo dostopnost vsebin kulturne vzgoje, namenjenih otrokom in mladim na vseh področjih umetnosti

Ukrep: Javne zavode in izvajalce kulturnih programov spodbuditi k oblikovanju in širitvi specifičnih kulturnih ponudb in kontinuiranega kulturnovzgojnega programa za otroke in mladino.

Pričakovani učinki: Večje število kakovostnih projektov s področja kulturno - umetnostne vzgoje za otroke in mladino, večje število obiskovalcev, večja promocija programov in projektov.

Kazalniki:

- število kontinuiranih programov in prireditev za mladostnike na področju glasbe, filma, gledališča, knjige in varstva kulturne dediščine,
- število kontinuiranih programov in prireditev za mladostnike na področju glasbe, filma, gledališča, knjige in varstva kulturne dediščine,
- število obiskovalcev,
- objave v medijih,
- pestrost in kakovost kulturnovzgojnih projektov za različne ciljne skupine,
- število izvedenih programov in projektov.

Pojasnilo: Podpirati je potrebno kakovostne in raznolike kulturnovzgojne projekte in programe na vseh področjih kulture ter spodbujati medpodročno sodelovanje za doseganje čim večje dostopnosti teh programov.

Pričakovani učinki: Kontinuirano sodelovanje javnih zavodov s področja kulture z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, povečano število obiskovalcev, medpodročno povezovanje pri podpori projektom kulturno-umetnostne vzgoje.

2. cilj: Vzpostaviti učinkovit sistem obveščanja o kakovostnih kulturnovzgojnih projektih in doseči njihovo promocijo.

Ukrep: Na pobudo MONG se ravnateljem OŠ neposredno (ravnateljem srednjih šol pa posredno) predstavi kulturno ponudbo za mlade, ki jo izvajajo javni zavodi v MONG. Javni zavodi pravočasno pripravijo konkretno ponudbo svojih programov za naslednje šolsko leto v kateri so opredeljeni programi, starostna stopnja, lokacija programov, termini, kontaktni podatki itd. Na osnovi navedenega se javni zavodi povežejo neposredno s šolami (šole imenujejo koordinatorje, ki so zadolženi za sodelovanje z JZ) in se dogovorilo o konkretnem sodelovanju in obiskih posameznih kulturnih prireditvev.

Pričakovani učinki: Preglednost ponudbe kulturnovzgojnih projektov, boljše sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami na področju kulturne vzgoje, promocija projektov v medijih.

Kazalniki:

- povečanje kulturne ponudbe za otroke in mladino,
- število obiskov kulturnih dogodkov v posameznih JZ na področju kulture.

Pojasnilo: Za učinkovito promocijo kakovostnih kulturnovzgojnih projektov je potrebno zagotoviti ažurno in kontinuirano obveščanje vzgojno-izobraževalnih ustanov in posameznikov. Kulturno vzgojne projekte je potrebno promovirati neposredno preko šol.

3. cilj: Povečati število programov na področju programov kulturnoumetnostne vzgoje.

Ukrep: povečati število kulturnih programov za otroke in mladino v Mladinskem centru v Novi Gorici (koncerti, predstave, itd.), kreativno sodelovanje otrok in mladine v programih.

Izvajalec: Mladinski center Nova Gorica

Pričakovani učinki: Pestrost ponudbe ustvarjalnih delavnic s področja likovne, glasbene, gledališke umetnosti, povezovanje izvajalcev s področja likovne umetnosti, stalno sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, vzpostavitev sodobnih pristopov pri predstavitvi kulturne dediščine.

Kazalniki:

- število in pestrost ustvarjalnih delavnic,
- število obiskovalcev tečajev in delavnic,
- število obiskovalcev muzeja.

12. Znanost in umetnost

Pomembna institucija, ki deluje na področju znanosti in umetnosti je Raziskovalna postaja Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Novi Gorici, (v nadaljevanju RP ZRC SAZU) opravlja temeljne humanistične in družboslovne raziskave.

1. cilj: Izvajanje znanstvenih raziskav na področju umetnosti, humanizma in družboslovja

Ukrep: Nadaljevanje in razvijanje projekta Zahodna narodnostna meja v luči sprememb časa, zagotavljanje finančne podpore za nadaljevanje izvajanja projekta.

Kazalniki:

- število izvedenih projektov,
- število raziskovalcev, vključenih v projekte.

13. Mediji

Javni interes politike MONG na področju medijev se osredotoča na čim boljše in objektivno informiranje o kulturnem dogajanju.

1. cilj: Doseči čim več poročanja o kulturi in kulturnem dogajanju v vseh medijih

Ukrep: spodbuditi nosilce in organizatorje kulturnih dejavnosti, da redno in sistematično obveščajo medije o kulturnih dogodkih, ki jih organizirajo, vabijo kritike in kulturne novinarje, da poročajo o dogajanju, preko spletnih strani čim bolj kvalitetno in izčrpno informirajo strokovno javnost in potencialne uporabnike oz. udeležence prirediteljev.

Izvajalec: MONG v sodelovanju s kulturnimi organizacijami in posamezniki

Pričakovani učinki: bolj kvalitetno poročanje o kulturnem dogajanju v MONG, sprožanje javnih razprav o položaju kulture v družbi, promocija kulturnega dogajanja v občini, večja obiskanost kulturnih dogodkov.

Kazalniki:

- Večja zastopanost kulture v medijih
- Čim več kvalitetnih objav v medijih
- Večje število obiskovalcev kulturnih dogodkov
- Boljša informiranost uporabnikov kulturnih storitev

Pojasnilo: MONG nima lastnih časopisnih hiš, radio ali televizije, zato je še toliko bolj pomembno, da se doseže čim večja zastopanost kulturnih vsebin iz MONG v medijih, ki pokrivajo širše območje. Število informacij na internetnih straneh sicer zadnja leta narašča, je pa potrebno več pozornosti posvetiti tudi kvaliteti informacij.

14. Javni zavodi s področja kulture v MONG

Kakovostno izvajanje javne službe na različnih področjih kulture pomeni zagotovilo za kakovost pomembnega dela kulturne ponudbe v Novi Gorici in za njeno kar največjo dostopnost. Stabilno in razvojno usmerjeno delovanje treh javnih zavodov s področja kulture, katerih ustanoviteljica je MONG in tudi stabilno sofinanciranje nekaterih programov programa Slovenskega narodnega gledališča je zato ključnega pomena za razvoj in kakovostno raven kulture v Novi Gorici.

1. cilj: Delovanje javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je MONG, se v naslednjem obdobju glede na kakovost programov in poslovanje ohranja vsaj na ravni iz leta 2013, pri čemer si javni zavodi prizadevajo za zviševanje števila obiskovalcev in deleža lastnih sredstev znotraj vseh prihodkov.

Spodnji podatki se nanašajo na leto 2013.

Kulturni dom Nova Gorica:

Število zaposlenih: 11

Število vseh prirediteljev v organizaciji KDNG: 368

Število glasbenih dogodkov: 204

Število razstav (brez razstav v okviru festivala): 7

Število drugih galerijskih dogodkov: 10

Število mednarodnih festivalov: 2 (število dogodkov znotraj festivalov: 29)

Število filmskih projekcij: 71

Število vzgojnoizobraževalnih programov (glasba, galerija, film): 202

Število dogodkov zunanjih izvajalcev: 51

Število nabavljenih umetniških del: 4

Število obiskovalcev: 45.830
Prihodki 2013: 757.901 EUR
Odhodki 2013: 747.638 EUR
Delež lastnih prihodkov: 216.295 EUR oz. 30 %

Goriški muzej Kromberk – Nova Gorica:

Število zaposlenih: 20,5

Muzejske zbirke Goriškega muzeja in zbirke v katerih Goriški muzej izvaja strokovni nadzor, so naslednje:

- muzejska zbirka: grad Kromberk
- muzejska zbirka: Vila Bartolomei
- muzejska zbirka: Kolodvor Nova Gorica
- muzejska zbirka: Vojaški stražarski stolp
- muzejska zbirka: Miren, Mirensko pokopališče
- muzejska zbirka: Marijanski muzej na Sveti Gori, (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: Galerija Zorana Mušiča, grad Dobrovo
- muzejska zbirka: Spominska hiša Alojza Gradnika, Medana
- muzejska zbirka: Galerija Rika Debenjaka Kanal (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: Muzej prve svetovne vojne, Kobarid (strokovni nadzor na osnovi pogodbe o statusu in upravljanju muzejske zbirke »Kobariški muzej« iz leta 1995)
- muzejska zbirka: Ajdovščina
- muzejska zbirka: Galerija Lojzeta Spacala, grad Štanjel (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: Kraška hiša, Štanjel (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: Spominska zbirka družine Kosovel, Tomaj (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: Galerija Avgusta Černigoja, Lipica, Sežana (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: Zbirka kočij v Lipici, Lipica, Sežana (strokovni nadzor)
- muzejska zbirka: heroja Mihajla v Šempasu

Število razstav:

- stalne razstave: 33
- občasne razstave: 17

Število vseh dogodkov:

- otvoritve razstav: 10
- pedagoški program: 16
- andragoški program: 36
- dodatni program za popularizacijo: 27
- medinstitucionalni projekti: 7

Število obiskovalcev:

- obiskovalci v zbirkah Goriškega muzeja: 11403
- obiskovalci razstav drugod: 79340

Prihodki 2013: 999.675,00 €
Odhodki 2013: 995.572,00 €
Delež lastnih prihodkov 27.659 € oz. 2,77 %

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Število zaposlenih: 44 (41, 20 glede na število ur)
Obseg knjižnične zbirke: 512.449
Število dogodkov: 235
Število realiziranih projektov: 18
Število obiskovalcev: 586.618
Število krajevnih knjižnic: 7, od tega 3 v MONG
Število postajališč potujoče knjižnice v MONG: 80, od tega 22 v MONG, 58 v drugih občinah
Letni prirast knjižničnega gradiva: 21.022, od tega nakup: 13.555
Število obiskovalcev spletnih strani: 104.384
Število izposoj: 871.033
Prihodki 2013: 1.392.884,00 EUR
Odhodki 2013: 1.359.567,00 EUR
Delež lastnih prihodkov: 157.979,00 EUR, oz. 11,34 %

Slovensko narodno gledališče Nova Gorica

Kljub temu, da MONG ni ustanoviteljica javnega zavoda Slovensko narodno gledališče Nova Gorica, ga na tem mestu navajamo predvsem zato, ker je za MONG izjemnega pomena in ker MONG vsako leto (so)financira del javnega kulturnega programa, ki je za MONG še posebej pomemben.

Število zaposlenih 75
Število premier: 8
Število predstav: 184 (predstave SNG Nova Gorica), 56 (gostujoče predstave)
Število drugih dogodkov: 74
Število obiskovalcev: 56.041
Število abonentov: 2.500
Število vstopnic: 30.000
Prihodki 2013: 2.900.000
Odhodki 2013: 2.900.000

Kazalniki:

- kvaliteta programa,
- obseg programa,
- število obiskovalcev,
- število prodanih vstopnic,
- delež lastnih prihodkov.

2. cilj: Sprejem razvojnih strategij javnih zavodov na področju kulture, katerih ustanoviteljica oz. soustanoviteljica je MONG

Ukrep: Strateško načrtovanje, ureditev začasnega financiranja in predhodnih uskladivenih načrtov dela z ustanoviteljem ter na usposabljanje članov svetov zavodov. Za nemoteno in kvalitetno izvajanje javne službe, za katero so ustanovljeni, morajo imeti sprejet petletni strateški načrt.

Javni zavodi morajo v obdobju največ 12 mesecev od sprejetja lokalnega programa kulture sprejeti petletne strateške načrte, ki bodo predhodno usklajeni z ustanoviteljem in financerjem.

15. Podpora kulturnim projektom, ki so deležni podpore EU

1. cilj: Podpora projektom, ki so financirani tudi iz sredstev EU

Ukrep: Podpora projektom kulturnih izvajalcev s sedežem na območju MONG, ki bodo izbrani za sofinanciranje na razpisih EU..

Izvajalec: MONG

Pričakovani učinki: Povečanje števila kulturnih organizacij, ki so deležne podpore EU.

Kazalnik: Število kulturnih projektov izvajalcev, ki jih sofinancira EU.

Pojasnilo: Podpora s strani MONG bo dodatna spodbuda za pridobivanje sredstev EU.

16. Investicije v javno infrastruktura na področju kulture v MONG

Temeljni cilj na področju javne kulturne infrastrukture, ki je v lasti MONG, je zagotoviti kakovostne infrastrukturne pogoje za vse zvrsti umetniškega ustvarjanja, izboljšati dostopnost kakovostnih kulturnih dobrin in storitev čim širšemu občinstvu.

1. cilj: Izgradnja sodobnega kulturnega centra

Izgradnja novega sodobnega kulturnega centra z večnamensko dvorano (koncertna dvorana, galerija, film ipd.), s katero bo omogočen nadaljnji razvoj glasbene, galerijske, filmske in drugih dejavnosti. Kapaciteta in oprema Kulturnega doma Nova Gorica je za izvedbo zahtevnejših prireditev (koncerti, filharmonija, musical, operne in baletne predstave, ipd.) povsem neustrezna. Zahteve obiskovalcev so vse večje, število zainteresiranih ljubiteljev tovrstne ponudbe je že preraslo razpoložljive kapacitete. Zaradi navedenega je potrebno zgraditi nov kulturni center, ki bo omogočal gostovanja najkvalitetnejših domačih in tujih ansamblov ter izvedbo drugih prireditev in programov.

Izgradnja novega kulturnega centra je največja in najpomembnejša investicija na področju kulture v naslednjem srednjeročnem obdobju, ki bo prinesla velik kvalitativen preskok v kulturni ponudbi mesta. Projekt je v fazi izdelave idejne zasnove.

Realizacija projekta bo odvisna od proračunskih možnosti MONG ter uspešnosti kandidiranja za sredstva EU in države.

Ukrep: Izgradnja novega kulturnega centra

Izvajalec: MONG

Pojasnilo: nadaljevanje investicije je možno le pod pogojem, da se pridobi sredstva iz drugih virov (razpisi EU)

Pričakovani učinki: rešitev prostorske stiske Kulturnega doma Nova Gorica, zagotovitev ustreznih prostorov tudi za izvajanje drugih kulturnih zvrsti.

Kazalniki:

- večje število kulturnih dogodkov, povečan obseg in kakovost koncertnega, filmskega in galerijskega programa, postavitvev zahtevnejših razstav
- večje število obiskovalcev
- povečanje zadovoljstva uporabnikov
- promocija MONG

2. cilj: Prenova gradu Kromberk

Ukrepi: Nakup in postavitvev dvigala, prenova razstavnih prostorov, ureditev pritličja (sanitarije, recepcija, trgovina), zamenjava oken, promocija gradu kot izletniške, prireditvene in kulturne točke.

Izvajalec: Goriški muzej

Čas izvedbe: 2014-2017

Pričakovani učinki: Kvalitetnejši prireditveni in razstavniki pogoji, zboljšana dostopnost, možnost protokolarnih prireditev.

3. cilj: Dokončanje izgradnje prostorov Goriškega muzeja v Solkanu

Novogradnja in prenova kompleksa vile Bartolomei v Solkanu.

Goriški muzej Kromberk je v desetletjih delovanja z zbirkami in gradivom povsem zapolnil obstoječe prostore. Z namenom reševanja te problematike je bila doslej delno izvedena prenova kompleksa vile Bartolomei. Zaključena je prva faza, t. j. izgradnja poslovne stavbe, v kateri se nahaja kustodiat in uprava; v prihodnje je potrebno planirati izgradnjo 2. in 3. faze; izvedba investicije pa je odvisna od pridobitve sredstev iz državnih in Evropskih razpisov.

Ukrep: pridobitev manjkajoče dokumentacije, pridobitev sredstev iz EU razpisov, izgradnja prostorov.

Izvajalec: MONG in Goriški muzej

Pojasnilo: nadaljevanje investicije je možno le pod pogojem, da se pridobi sredstva iz drugih virov (razpisi EU)

Kazalniki:

- Izboljšani pogoji dela,
- obsežnejši program, večje zadovoljstvo uporabnikov,
- večje število zunanjih naročil,
- več novih zaposlitvenih možnosti.

4. cilj: Pridobitev dokumentacije za obnovo in revitalizacijo gradu Rihemberk

Lastništvo gradu je bilo v letu 2013 preneseno s strani države na občino. Grad ima zaradi kulturnih, krajinskih, umetnostno-arhitekturnih, zgodovinskih in drugih izjemnih lastnosti poseben pomen. Razglašen je za spomenik državnega pomena in je po odloku največji ohranjeni srednjeveški grad na Primorskem, s prevladujočim romanskim stolpom, bivališče družine Lanthieri in pomembna arheološka postojanka. Grad Rihemberk želimo obnoviti do leta 2020 popolnoma z namenom, da postane širše prepoznaven in ekonomsko uspešen kulturno-zgodovinski, izobraževalno-raziskovalni in gostinsko-turistični center.

Grad Rihemberk lahko postane povezovalac in spodbujevalec kulturnih, intelektualnih, gospodarskih, naravovarstvenih, turističnih potencialov pokrajine. Na gradu se bodo lahko odvijala predavanja, predstave, koncerti, delavnice, razna srečanja. Cilj je, da postane pomemben generator razvoja v naši občini.

Ukrep: izdelava idejne zasnove, programske naloge, kulturnovarstvenega soglasja in ostale potrebne dokumentacije za sanacijo, pridobitev sredstev iz drugih virov (razpisi EU)

Izvajalec: MONG

Pojasnilo: nadaljevanje investicije je možno le pod pogojem, da se pridobi sredstva iz drugih virov (razpisi EU)

Kazalniki:

- obogatitev kulturnega dogajanja
- gospodarski razvoj okolice.

5. cilj: Pridobitev in revalorizacija Laščakove vile

Ukrep: nadaljevanje prizadevanj za pridobitev vile, obnova pomembnega kulturnega spomenika, določitev namembnosti (kulturne in protokolarne aktivnosti, kulturni turizem itd.)

Izvajalec: MONG

Kazalniki:

- obnovljen kulturni spomenik
- pridobitev protokolarnih prostorov
- število obiskovalcev

6. cilj: Ustrezno vzdrževati in obnavljati obstoječo kulturno infrastrukturo

Ukrep: zagotavljanje zadostnih sredstev za vzdrževanje in obnovo objektov s strani MONG kot lastnika ter zagotavljanje lastnih sredstev upravljalcev javne infrastrukture, energetska sanacija objektov.

Izvajalec: MONG in upravljalci javne kulturne infrastrukture

Pričakovani učinki: ohranjanje stanja javne kulturne infrastrukture vsaj na obstoječem nivoju, energetska učinkoviti objekti.

Kazalniki:

- vzdrževani in obnovljeni objekti, razglašeni za javno kulturno infrastrukturo,
- manjša poraba energentov.

17. Podpora kulturnim projektom

MONG uresničuje javni interes tudi s podporo delovanju nevladnih kulturnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev na področju kulture preko javnega razpisa. Namen sofinanciranja je podpiranje izvedbe kulturnih programov in projektov s področja ustvarjanja, posredovanja in varovanja kulturnih dobrin na področju nepremične in premične kulturne dediščine, besednih, uprizoritvenih, glasbenih, vizualnih, filmskih, avdiovizualnih, intermedijskih in drugih umetnosti na področju založništva in knjižničarstva, kinematografije in na drugih področjih kulture.

1. cilj: Vzpodbujanje izvedbe kvalitetnih kulturnih projektov in programov nevladnih organizacij in samostojnih kulturnih ustvarjalcev

Ukrep: vsakoletno zagotavljanje proračunskih sredstev za izvedbo javnega razpisa za sofinanciranje nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev na področju kulture v javnem interesu MONG v okviru razpoložljivih možnosti ter ohranjanje sredstev vsaj na istem nivoju kot v preteklih letih.

Izvajalec: MONG

Kazalci:

- število kvalitetno izvedenih programov oz. projektov.

18. Oživitev centra mesta, povečati število in kvaliteto kulturnih prireditev

Z obnovo Bevkovega trga je Nova Gorica pridobila boljše možnosti za izvajanje kulturnih prireditev na prostem, kar predstavlja novo priložnost tudi za oživitev mesta in možnost, da se v Novo Gorico privabi čim več občanov in drugih obiskovalcev.

1. cilj: Večja in boljša kulturna ponudba v centru mesta, povečati zadovoljstvo uporabnikov, narediti mesto bolj atraktivno tudi za turiste in obiskovalce iz bližnje in širše okolice.

Ukrep: vzpodbujanje izvedbe kulturnih prireditev v mestnem jedru, večji kulturni dogodki, oblikovanje prepoznavnega kulturnega festivala, ki bi Novo Gorico postavil na zemljevid mest s prepoznavnim festivalom (npr. možnost razširitve Mednarodnega festivala saksofonistov ipd.), skupna promocija vseh prireditev, ki so organizirane v mestnem jedru, usklajevanje interesov nosilcev programov s stanovalci in lastniki lokalov v mestnem jedru, spodbujanje prireditev, ki nastanejo v soorganizaciji z zavodi, društvi itd., spodbujanje in pomoč organizatorjem prireditev.

Nosilec: MONG in druge organizacije in posamezniki, ki delujejo na področju kulturnih dejavnosti.

Kazalci:

- kvaliteta in število izvedenih prireditev v centru mesta,
- število obiskovalcev,
- število nočitev.

19. Čezmejno in mednarodno kulturno sodelovanje

Namen sodelovanja je predstaviti kulturno podobo Nove Gorice v pobratenih in prijateljskih mestih ter približati kulturo drugih mest in narodov občankam in občanom Nove Gorice, s tem pa bogatiti kulturno podobo in odprtost do različnih kultur.

MOMG posebej izpostavlja sodelovanje s sosednjo Občino Gorica (Italija), s katero je skupaj z Občino Sempeter-Vrtojba ustanovila Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje EZTS GO.

Glavne smernice razvoja mednarodnega in medobčinskega sodelovanja:

- nadaljevanje in krepitev sodelovanja s pobratenimi in prijateljskimi mesti,
- spodbujanje novih oblik mednarodnega sodelovanja,
- spodbujanje sodelovanja z mesti v Sloveniji,
- spodbujanje sodelovanja in medsebojnega vključevanja v čezmejne prireditve,
- spodbujanje medsebojnega spoznavanja kulturne dediščine,
- preko mednarodnega sodelovanja narediti Novo Gorico prepoznavno v evropskem prostoru.

1. cilj: Celostni razvoj skupnega čezmejnega prostora

EZTS GO bo v prihodnjem evropskem programskem obdobju 2014-2020 v okviru svoje strategije razvoja na kulturnem področju izvajal naslednje prednostne naloge:

Ukrep: vrednotenje zgodovinske, kulturne, krajinske dediščine in posebnosti skupnega čezmejnega prostora, izvajanje izobraževalnih dejavnosti, spodbujanje spoznavanja kulturne dediščine na čezmejnem nivoju, usklajevanje kulturnih in drugih dejavnosti, skupna promocija prireditev, opredelitev marketinških orodij za promocijo skupnega prostora.

Izvajalec: MONG in druge organizacije

Kazalniki:

- več skupnih kulturnih dohodkov (Nova Gorica, Gorica)
- večje število udeležencev na prireditvah
- več sodelovanja med institucijami, posamezniki, boljše poznavanje med dvema narodoma, kulturama.

2. cilj: Celostno vrednotenje krajine ob reki Soči

Ukrep: zgodovinska, kulturna, turistična, športna promocija območja ob reki Soči, ureditev izbranih točk z zgodovinsko, kulturno in turistično vsebino, poudarek na stoletnici prve svetovne vojne ter strateškem pomenu reke Soče v tem kontekstu, vključevanje v mednarodne dogodke v okviru praznovanj ob stoti obletnici prve svetovne vojne.

Izvajalec: MONG in druge organizacije

Kazalniki:

- porast števila obiskovalcev tega območja, večji obisk zgodovinskih, kulturnih in drugih znamenitosti
- večje zanimanje strokovne in zainteresirane javnosti za zgodovinske dogodke na tem območju
- bolj razvita občina, več prihodka

3. cilj: Okrepitev mednarodnega sodelovanja kulturnih organizacij in njihovo vključevanje v mednarodne diplomatske dogodke

Ukrep: podpora in spodbujanje kulturnih organizacij in posameznikov, ki s svojim kulturnim programom bogatijo naš prostor (gostovanja pevskih zborov, plesnih in folklornih skupin,

orkestrrov, gledališč ter drugih), kot tudi sodelovanje lokalnih skupin, društev in posameznikov na tekmovanjih in festivalih v tujini, okrepiti sodelovanje in vključevanje kulturnih organizacij in posameznikov v mednarodne diplomatske dogodke, s čimer se podpira in spodbuja spoznavanje tujih kultur, obenem pa tudi promovira domačo kulturo ob uradnih obiskih in gostovanjih tujih predstavništev.

Izvajalec: MONG in druge organizacije

Kazalniki:

- večja promocija kulturnih organizacij in posameznikov
- boljša predstavitev domače kulturne produkcije
- spoznavanje in sprejemanje drugih kultur

4. cilj: Doseči večjo prepoznavnost Trga Evrope in popestritev dogajanja kulturno ponudbo

Trg Evrope predstavlja najbolj tesen stik med obema mestoma, vendar vzpostavitev enovitosti urbanega prostora še ni dovolj, da bi prostor sam bolj zaživel in postal pomembnejši predmet zanimanja in stičišče srečevanj ljudi z obeh držav ter drugih obiskovalcev. Cilj je, da trg z Mozaikom nove Evrope postane dejansko simbol odpravljanja razmejevanj in združevanja med narodi.

Ukrep: povečanje števila kulturnih dogodkov, podpora organizacijam in posameznikom, ki izvajajo dogodke

Izvajalec: MONG, JSKD in druge organizacije ter posamezniki

Kazalniki:

- oživitev trga, porast števila obiskovalcev ter udeležencev kulturnih in drugih prireditev
- večje zanimanje strokovne in zainteresirane javnosti za zgodovinske dogodke na tem območju
- MONG postane bolj razvita in prepoznavna občina, več prihodka

20. Drugi razvojni cilji

Če želi Nova Gorica pridobivati na vlogi središča severne Primorske, si mora zastavljati tudi širše razvojne cilje.

20. 1. Regionalna in mednarodna usmeritev

Ambicioznejši projekti, ki povezujejo kulturne, ustvarjalne, materialne in ekonomske potenciale regije, predstavljajo priložnost, da preko skupne programske platforme oplemenitijo celotno regijo.

1. cilj: Regionalna in mednarodna usmeritev dejavnosti.

Usmeritev: Podpora kulturnim programom, ki razvijajo regionalne in širše povezave in omogočajo regionalno in mednarodno distribucijo.

20. 2. Vloga Univerze v Novi Gorici

S spremembo gospodarskih okoliščin, s prestrukturiranjem gospodarstva v majhna podjetja z visoko tehnologijo, v storitvene in intelektualne dejavnosti, je potrebno nekdanjo industrijsko identiteto mesta nadomestiti z novo, ki bo odražala nov intelektualni potencial in ustvarjalne energije. Univerza ima pri tem ključno vlogo: z razvojem humanističnih ved, s povezovanjem tehnoloških znanj in kulturno umetniške ustvarjalnosti lahko pomaga mestu in širšemu okolju ustvariti novo razvojno platformo.

Ostale fakultete in druge visokošolske ustanove v partnerstvu z Univerzo Nova Gorica so potenciali, ki imajo in bodo imeli vse večji vpliv na kulturne ambicije in pričakovanja mesta.

Univerza in ostale fakultete lahko s svojo mrežo in povezavami z gospodarstvom predstavljajo osnovo razvoja Nove Gorice in širše regije in regije.

Cilj: Ustvarjalno povezati znanja in kadre s področja znanosti, izobraževanja in umetniškega ustvarjanja.

Usmeritev: Podpora kulturnih projektov in dejavnosti, ki bodo razvijali večdisciplinarno strokovno kompetentno povezovanje s sodelovanjem Univerze v Novi Gorici in drugih znanstvenih in izobraževalnih središč.

20.3. Povezovalni in večfunkcijski učinki ustvarjanja

Kulturni projekti, ki nastajajo v sodelovanju z znanostjo, industrijo, obrtjo, turistično ponudbo itd. lahko imajo tudi neposredno uporabno vrednost ter s tem tudi dodano vrednost za uporabnika. In obratno: uporabni izdelki, ki vključujejo umetniško kreativnost, imajo lahko z estetsko dimenzijo dodano vrednost. Tovrstna povezovanja omogočajo višanje zahtevnosti oblikovnih meril za tržne proizvode ter povečan razvojni interes gospodarstva za kulturno ustvarjanje. Vzpostavljanje tovrstnega sodelovanja omogoča nastajanje ekonomske podlage za del kulturnih dejavnosti ter večanje tržnih možnosti gospodarskih podjetij.

Cilj: Vzpostavljanje področij skupnega interesa in sodelovanja gospodarstva in kulturnih dejavnosti; nastajanje »kulturnih« oz. »kreativnih industrij«.

Usmeritev: Podpiralo se bo umetniške projekte z dimenzijo uporabnosti in z neposrednim sodelovanjem z gospodarstvom, znanostjo, izobraževanjem itd.

20.4. Vzpodbujanje komunikacije v kulturi

Cilji: Vzpodbuditi komunikacijo med kulturnimi in drugimi institucijami in porabniki, približati vsebine s področja kulture, občanom in turistom, izboljšati učinkovitost promocije izvajalcev kulturnih dejavnosti

Ukrep: Pospešiti skupno predstavljanje vseh zavodov in projektov (skupno oglaševanje in informiranje o dogodkih), programska knjižica KAM v 2 jezikih s kulturno ponudbo dveh Goric, večje sodelovanje z mediji ter vključevanje v njihove programske aktivnosti.

20.5. Pospeševanje kulture kot dejavnika socializacije zapostavljenih družbenih skupin

Cilji: Vključevanje posebno ranljivih skupin prebivalstva: mladih, starejših občanov, invalidov, dolgotrajno brezposelnih, ljudi z nizkimi prejemki in nizko stopnjo izobrazbe.

Ukrepi: Vključevanje šolajoče mladine v aktivnosti izvajalcev na področju kulture, povezovanje preventivnih programov in ozaveščanja mladine s kulturnimi programi, vključevanje brezposelnih mladih v aktivnosti izvajalcev na področju kulture, finančna in strokovna podpora projektom zapostavljenih družbenih skupin, skrb za odpravo infrastrukturnih in drugih ovir, vključevanje in spodbujanje prostovoljnega dela v različnih organizacijah.

20.6. Problematizirati kulturo v MONG

Cilji: Opozarjati na problematiko na področju kulture v MONG, pospešiti reševanje problemov, informirati svetnike in občane o vlogi kulture v občini, postaviti kulturo v središče družbenega življenja.

Ukrep: Vključevanje javnosti pri sprejemanju strateških odločitev (organiziranje okroglih miz, javnih razprav in pobud), spodbujanje medijev pri vključevanju javnosti kot pomoč pri odločanju, ustanavljanje strokovnih skupin za izvedbo posameznih projektov.

20.7. Vzpostavitev vzvodov za partnerstvo z drugimi področji

Vzpostavitev partnerskih odnosov z gospodarstvom, predvsem v zvezi z alternativnimi finančnimi viri. Kultura lahko postane na tak način podlaga novim gospodarskim panogam in novim zaposlitvam. V tej točki je prav tako pomembna povezava s turizmom. Opažamo tudi praznino na področju sodelovanja med kulturnimi institucijami (vsemi zavodi), med institucijami in porabniki ter šolskim sistemom. Pomemben vidik je tudi vzgoja mladih za kulturne vsebine. Brez tega elementa ne bomo mogli vzpostaviti novega načrta kulture.

Cilji: Vzpostavitev vzvodov za partnerstvo med kulturo in turizmom

Za oblikovanje uspešne podobe Nove Gorice ter identifikacije turizma s kulturo je potrebno graditi na vzpodbujanju sodelovanja turizma in kulture ter pospeševati razvoj turizma.

Ukrep: Oblikovanje sodobnih turističnih programov, ki bodo vključevali kulturno podobo Nove Gorice, večja finančna podpora projektom, ki nastajajo v soorganizaciji med kulturnimi in turističnimi organizacijami, čim bolj vključevati kulturno ponudbo v spletne strani lokalne turistične organizacije in TIC po vsej Goriški, oblikovati skupno ponudbo kulturnih in turističnih programov.

Nosilci: MONG, Turistična zveza in druge organizacije na področju kulture.

III. FINANČNE ZMOGLJIVOSTI MONG in OCENA FINANČNIH POSLEDIC

Finančna sredstva, potrebna za uresničevanje posameznih strateških ciljev in ukrepov, bodo v okviru realnih možnosti usklajena z letnimi proračuni MONG v obdobju 2014-2017 ter z Načrtom razvojnih programov.

Višina potrebnih sredstev za investicije bo znana šele po pridobitvi projektne dokumentacije za posamezne investicije.

Samostojno zagotavljanje financiranja potrebnih investicij v obnovo kulturne dediščine, v javno infrastrukturo za kulturo in druge obsežnejše projekte v pričakovani dinamiki bi povzročilo zastoje drugih nujnih investicij, zato so načrtovane kulturne investicije v hitri dinamiki možne le ob pridobitvi pomembnega deleža sofinanciranj ali subvencioniranj. Ob počasnih in večinoma manj uspešnih dogovarjanjih z državo kot potencialnim sofinancerjem, se kot možen finančni vir za tiste investicije, katerih učinek presega lokalni pomen, pojavljajo predvsem sredstva EU. Realizacija posameznih projektov bo tako odvisna tudi od uspešnosti kandidature posameznih investicij in projektov na drugih razpisih. Morebitna nezmožnost pridobitve teh sredstev bo zahtevala spremembe investicijskih prioritet.

Večje povečanje tekočih transferjev za potrebe kulturnih dejavnosti predhodno zahteva ustrezno opredelitev programskih prioritet in političen konsenz o nujnosti nadaljnega hitrejšega razvoja kulturnih dejavnosti.

IV. ZAKLJUČEK: NOVA GORICA – MULTIKULTURNO MESTO

V času globalizacije in s padcem meje so nastale nove možnosti za razvoj tega prostora, ki pa jih žal do danes nismo v celoti izkoristili. Da se Nova Gorica ne bi spremenila v neko neprepoznavno in nezanimivo mesto, ki bi zaradi vdora samo komercialnih programov izgubila svojo identiteto, bo morala kulturna politika bistveno povečati vlaganja v kulturno infrastrukturo in v kvalitetne kulturne programe.

Zato v tem LPK predlagamo nove programe in investicije, ki bodo utrdili vlogo Nove Gorice kot pomembnega mesta slovenske kulture na zahodu države.

Geografski položaj Gorice (Italije) in Nove Gorice (Slovenija) ima tudi v Evropski skupnosti posebno mesto, kajti v skupnem prostoru živijo že stoletja skupaj trije narodi (Furlani, Italijani, Slovenci) in se prepletajo tri jezikovno različne kulture. To posebnost in potencial je potrebno izkoristiti, da postane prepletanje teh kultur še živahnejše.

Vzrokov za to prepletanje je več, najpomembnejši izmed njih pa je ta, da se na urbanem prostoru Nove Gorice in Gorice, Italija in Slovenija, dve sosednji državi, srečujeta na mestnih ulicah, da se srečujeta znotraj naselja in na prostem, na cestah zunaj naseljenega območja. Gorica in Nova Gorica namreč nista obmejni mesti, kot na primer Trst in Koper, ampak sta mesti na meji. Ljudje dveh različnih držav živijo v Gorici in Novi Gorici drug z drugim v istem okolju.

Prebivalci dveh različnih držav smo zaradi zgodovinskih dogodkov v Gorici in Novi Gorici dolga desetletja živeli drug ob drugem, sicer v istem okolju, vendar hkrati ločeni, saj je ta prostor do nedavnega tudi fizično delila meja. Z njeno odpravo so bili sicer postavljeni temelji in osnovni pogoji za novo poglavje v zgodovini obeh mest, potrebno bo pa še veliko energije usmeriti v doseganje skupnih ciljev. Zato imamo danes čast in priložnost, da s skupnimi močmi oblikujemo programe, ki bodo mesti še bolj zbližali in prispevali k temu, da bodo prebivalci dejansko vse bolj živeli drug z drugim in da bosta mesti še bolj prijetni za bivanje in hkrati zanimivi za obiskovalce. K temu skupnemu cilju pa lahko največ pripomore prav prav odprtost, multikulturalnost ter vrhunska kulturna in turistična ponudba.

Takšna realnost terja od obeh Goric, da ponovno premislita ali je možno obstoječo urbano ureditev in kulturno ponudbo še izboljšati in tako mesti še bolj povezati. Na Trgu Evrope stoji ena najlepših stavb, ki povezuje obe mesti - kolodvor, stavba, ki s svojim arhitekturnim stilom priča o zgodovini in o vpetosti goriškega prostora v srednje evropski prostor. Trg Evrope in Novogoriški kolodvor je obenem lahko magnet za prebivalce obeh Goric, je vez med Slovenci obeh mest, vez med Slovenci in Italijani. Mogoče to danes deluje kot neuresničljiva želja, vendar bi bilo prav tu potrebno urediti kulturni center za razvoj in promocijo kulture tega prostora, da bo postal slovensko okno v svet, prostor, kjer se bodo srečevali ustvarjalni ljudje različnih narodov. Nova Gorica in tudi slovenija mora v tem prostoru prepoznati strateški interes. Izredna lokacija secesijske stavbe lahko prispeva k temu, da postane ponos naše kulture, da jo postavimo na zemljevid pomembnih zgradb obeh Goric. Obe mesti bi s tem dobili nove možnosti za večjo kulturno izraznost in medsebojno sožitje, tako kulturnih programov kot prebivalcev. S predlaganimi ukrepi bi pospeševali ekonomske, turistične in kulturne procese, razvijali dobrososedske odnose med prebivalci obeh mest, in v obdobju globalizacije kljub vsakovrstnim nestrpnostim dokazali, da je med različnimi narodi mogoče živeti v sožitju in skupni ustvarjalnosti.